

"Geen plaats meer in de herberg"

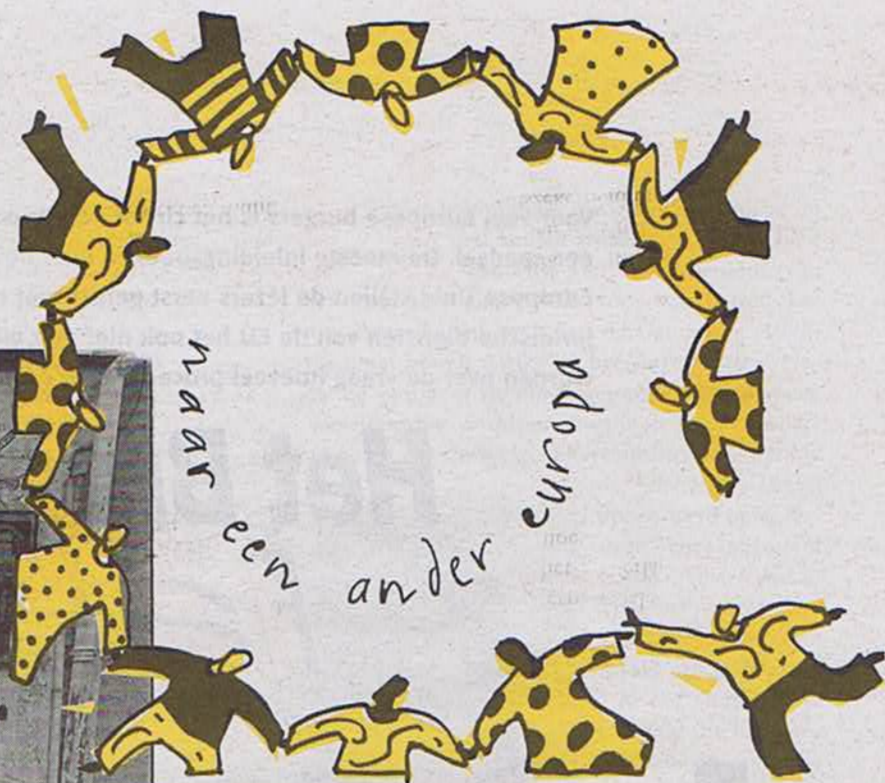
1997 is door de Europese commissie uitgeroepen tot het Europees jaar tegen racisme. Een beetje vreemd in een Europese Unie waarin allochtonen meer en meer gedegradeerd worden tot tweede rangsburgers. Gritta Notelman legt 't uit op p. 10/11.

Wie dicht het democratisch gat?

Iedereen praat over eenwording, vrij verkeer van mensen en goederen en sinds kort zelfs van een gezamenlijke munt. Maar hoe zit het eigenlijk met de inwoners van dit verenigde Europa. Wat hebben zij eigenlijk in te brengen? Pagina 2

De prijs van de euro

Wie beslist er eigenlijk over de invoering van de euro? En wie krijgt uiteindelijk de rekening gepresenteerd? Vragen die schreeuwen om een antwoord en vooral discussie, stelt Robert Went op pagina 7.



Eurotop van Onderop • Naar een Ander Europa • Eerste editie, februari 1997

(foto: Roel Rozenburg/HH)



Van Maastricht

Waar is dit ene Europa eigenlijk goed voor?

naar Amsterdam

Het Platform Naar een Ander Europa is een campagne gestart voor een sociaal, democratisch, groen, vreedzaam en feministisch Europa. Kroon op de campagne wordt de Eurotop van Onderop, van 12 tot 17 juni, gelijktijdig met de Eurotop van regeringsleiders in Amsterdam. Het Platform wil de onverschilligheid doorbreken en een debat ontketenen over wat we eigenlijk willen in en met Europa.

Twee ontwikkelingen zijn doorslaggevend voor de toekomst van Europa. Op de Eurotop van regeringsleiders in Dublin zijn onlangs nieuwe afspraken gemaakt over de Europese Monetaire Unie (EMU). In januari 1999 gaat de EMU van start en in 2002 betalen we met één Europese munt. Om tot de Monetaire Unie toe te mogen treden voeren de lidstaten een straffe bezuinigingspolitiek. *Market, markt en nog eens markt* is de leuze. De voorwaarden van Maastricht leiden overal in Europa tot ontmanteling van de sociale zekerheid en publieke voorzieningen. De werkloosheid, nu al boven de achttien miljoen in de EU, stijgt verder. Overheidsbedrijven en nutsvoorzieningen worden in de uitverkoop gedaan om het huishoudboekje kloppend te krijgen. Wie dat niet lukt, mag niet meedoen aan de kopgroep. Zo dreigt een Europa van verschillende snelheden te ontstaan. Een Europa dat mensen en landen verder uiteendrijft.

Voorts onderhandelen de vijftien lidstaten van de Unie over herziening van het Verdrag van Maastricht. Deze onderhandelingen moeten resulteren in het Verdrag van Amsterdam. Dit moet leiden tot meer gezamenlijk beleid inzake buitenlandse en veiligheidspolitiek, justitie en politie. Het heeft veel weg van een ordinaire koehandel, waarin verschillende - nationale - belangen tegen elkaar geruild worden.

Beide ontwikkelingen zullen in belangrijke mate het karakter van de Europese Unie bepalen, en daarmee het dagelijks leven van de Europese burgers. In een aantal landen hebben burgers in een referendum hun mening kunnen geven over de toetreding tot

Europa. Het is ontoelaatbaar dat er in Nederland tot op heden geen breed publiek debat is gevoerd over de kansen en de bedreigingen van de Europese integratie.

Waar is dit ene Europa nu eigenlijk goed voor?

"Nooit meer oorlog", dat was het uitgangspunt voor de *founding fathers* van de Europese gedachte na de Tweede Wereldoorlog.

Maar het Europa zoals het nu gestalte krijgt, heeft de oorlog in Joegoslavië niet weten te voorkomen. In dit Europa ligt ook Noord-Ierland waar het lang geen vrede is. Dit Europa neemt stappen naar een gemeenschappelijke defensie (met eigen kernwapens?), nog voordat landen uit Oost-Europa mogen toetreden tot de onderhandelingen. De discussie over uitbreiding van de NAVO jaagt de Russen de gordijnen in. Hoezo toenadering?

Grote ondernemers en de ministers van financiën en economische zaken willen vooral meer economische groei in Europa. Maar dit Europa produceert steeds meer, met steeds minder mensen. Veel mensen, vooral vrouwen en migranten, willen aan het werk. De zorgsector, onderwijs en het milieu schreeuwen om meer mensen en investeringen. De huidige groei *omwille* van de groei pleegt een steeds grotere aanslag op het milieu en brengt een gigantisch - en vaak overbodig - gesleep van goederen en mensen met zich mee. Mainports en Trans-Europese Netwerken - asfalt, hoge snelheidstreinen en vliegvel-

den - worden uit de grond gestampt. Dit Europa levert geen banen op en is nog slecht voor het milieu ook.

In Europese opiniepeilingen laten de burgers van de Unie weten dat zij de oplossing van de massale werkloosheid het allerbelangrijkst vinden.

Maar in de de Unie staan meer dan achttien miljoen mensen in de Europese Unie werkloos aan de kant. De vakbeweging en sommige partijen vestigen hun hoop op een 'sociale paragraaf' en een werkgelegenheidshoofdstuk in het Verdrag van Amsterdam. Maar 'dwarsligger' John Major staat allang niet meer alleen: ook premier Kok's belangrijkste medewerker Geelhoed vindt dit maar onzin. Zo zal het Europa van de arbeid nooit opgewassen zijn tegen het Europa van markt en munt.

Na werk vinden de Europese burgers meer democratie en goed verankerde Europese burgerrechten de tweede prioriteit.

Maar de onderhandelingen over het nieuwe verdrag spelen zich achter gesloten deuren af. Nationale parlementen noch het Europees Parlement krijgen een voet tussen de deur bij zeer wezenlijke zaken. Scheiding der machten? Nooit van gehoord! Niet alleen in Brussel gaat het er ondoorzichtig aan toe: meestal is het onduidelijk met welke inzet onze eigen ministers de onderhandelingen ingaan. Het Europees burgerschap stelt weinig voor, migranten zijn ervan uitgesloten. Democratische controle? Je recht halen bij het Europees Hof van Justitie? Vergeet het maar!

Er rijzen na de Top in Dublin angstige vermoedens; is er een Europese controlestaat in wording?

Gaat Europol inderdaad verregaande bevoegdheden krijgen - à la de FBI - , zonder democratische controle, zonder dat de burger tegen willekeur beschermd wordt? Wordt het Verdrag van Schengen, dat asielzoekers buiten de grenzen moet houden, inderdaad onderdeel van het Verdrag van Amsterdam?

Leidt het gehamer van Kohl en Chirac op bestrijding van de 'internationale drugsmafia' er inderdaad toe dat het Nederlandse drugsbeleid op de helling moet?

De kwestie is niet Europa of Nederland. De kwestie is: wat voor Europa, voor wie en door wie?

Het Platform Naar een Ander Europa is een bonte schakering van politieke partijen, vrouwengroepen en milieubewegingen, solidariteitsgroepen met vluchtelingen en Derde Wereld, belangenorganisaties, NGO's, anti-militaristische- en vredesgroepen.

"Ons Europa moet een Europa zijn dat een stevig sociaal en milieubeleid voert, werkgelegenheid schept, het democratisch tekort opheft, gelijke kansen voor mannen en vrouwen creëert, rechtszekerheid biedt, gastvrij is voor vluchtelingen, openstaat voor het Oosten en solidair is met het Zuiden, ontwapent om bij te dragen aan de vrede en zich sterk maakt voor duurzame ontwikkelingen binnen en buiten Europa", stelt het Platform.

Het Platform Naar een Ander Europa zal tijdens de Eurotop, vaak met anderen in binnen- en buitenland, acties en debatten organiseren en het Nederlands voorzitterschap van de Unie kritisch volgen. Inzet is een veelvoud van meningen en voorstellen aan bod te laten komen.

Inspiratie

Amsterdam heeft zich aan Europa gepresenteerd als *Capital of Inspiration*. Van Wim Kok, Hans van Mierlo of de gebroeders Patijn hoeven we deze inspiratie niet te verwachten. Voor deze regenten lijkt elk Verdrag beter dan geen Verdrag. Ze gedragen zich als zaakwaarnemers van de integratie à la Maastricht, die vooral *inspired by capital* lijkt te zijn. Het is aan ons, de burgers van Nederland en Europa, om met de Eurotop van Onderop de echte inspiratie te brengen.

PLATFORM NAAR EEN ANDER EUROPA

STEUN HET PLATFORM

De campagne Naar een Ander Europa gaat geld kosten. Veel geld.

Staat u achter onze campagne, maak dan uw gift over op giro: 7609478, t.n.v. Stichting Naar een Ander Europa, te Amsterdam.

Voor veel Europese burgers is het circuit van Brussel en Straatsburg een raadsel. De meeste inleidingsboeken over de instellingen van de Europese Unie stellen de lezers eerst gerust met de anekdote, dat de juridische diensten van de EU het ook niet met elkaar eens kunnen worden over de vraag hoeveel procedures er nu eigenlijk zijn.

Het Brusselse labyrint



Colofon

Het **PLATFORM NAAR EEN ANDER EUROPA** bestaat uit, en wordt gesteund door een brede schikking van maatschappelijke en politieke organisaties. Daarom is het vanzelfsprekend dat de meningen die in deze krant verwoord worden niet noodzakelijkerwijs de mening weergeven van alle bij het Platform aangesloten organisaties of de redactie van deze krant.

REDACTIE: Rob Vugs (eindredactie), Barend de Voogd, Arthur Bruls, Anne van Schaik, René Danen

SPELLING: Seppie Groot

DRUKKER: Dijkman Offset b.v., Diemen

VORMGEVING: Bram Bos/ het vliegende zwijn, en Richard Bastiaans

OPLAGE: 75.000

PLATFORM NAAR EEN ANDER EUROPA

Postbus 54
1000 AB Amsterdam

Overname van artikelen uit deze krant wordt van harte toegejuicht. Graag wel onder vermelding van auteur(s), het Platform en contact-adres.

HET PLATFORM NAAR EEN ANDER EUROPA BESTAAT UIT: Aktie Strohalm, America Ventana, AMLAE, AMOK, ASJV, Derde Kamer, Dwars, European Youth For(est) Action, Fair Trade, Groen Links, de Groenen, Jongerenbond, Milieudefensie, Nederland Bekent Kleur, Nederlandse Kernstopcoalitie, NCPN, NoGen, PSP'92, Rebel, SAP, Solidariteit, Stichting Grenzeloze Solidariteit, Stichting Mapuche Indianen Chili, Vrouwen voor Vrede, Vrijwillige Internationale Aktie, Werkgroep Eurobom, WILPF en het XminY Solidariteitsfonds.

HET PLATFORM WERKT IN NEDERLAND SAMEN MET

Autonom Centrum, Bureau Jansen en Janssen, Infokafee August, Samenwerkingsverband Mensen zonder Betaald Werk, Solidariteitsgroep politieke vluchtelingen, Transnational Institute (TNI), en de Werkgroep Tegencontrole

EN IN HET BUITENLAND MET

Europees Secretariaat Marsen tegen Werkloosheid, European Anti Poverty Network, European Network of the Unemployed.

Zeven jaar na de Tweede Wereldoorlog werd de Europese Gemeenschap van Kolen en Staal opgericht. De *founding fathers*, Jean Monnet en Robert Schuman, wilden met een gemeenschappelijk toezicht over de voor oorlogsvoering essentiële kolen- en staalproductie de aartsvijanden Duitsland en Frankrijk verzoenen. Het orgaan van toezicht, de *Haute Autorité*, had echter meer dan een puur administratieve functie. Monnet en Schuman zagen in haar de motor voor een toekomstige Europese federatie. De burgers daarover raadplegen, werd in 1952 niet wenselijk gevonden. Men achtte de Duitsers en Fransen zeven jaar na de oorlog niet in staat het wantrouwen en de haat jegens elkaar te overwinnen.

De Europese politiek is inmiddels een stuk ingewikkelder geworden. Omdat de Europese eenwording niet op alle beleidsterreinen even ver gevorderd is, gelden voor verschillende onderwerpen verschillende afspraken. Vaak wordt gesproken over drie Europese 'pijlers':

Het *Gemeenschappelijk Buitenlands- en Veiligheidsbeleid* (GBVB, de Tweede Pijler) en de *Samenwerking Binnenland en Justitie* (de Derde Pijler) zijn intergouvernementeel, het zijn afspraken tussen soevereine lidstaten. Ze behouden het vetorecht.

De Eerste, *communautaire* (gemeenschappelijke) Pijler is het oudst en het meest geïntegreerd. Het is in hoofdzaak economisch: het beheer van de binnenmarkt. Als de Commissie op dit vlak een voorstel doet, wordt daarover in de Europese Raad met meerderheid besloten. Het Europees Parlement heeft medezeggenschap, maar niet het recht om op eigen initiatief wetten af te dwingen.

Inmiddels is er niet meer één *Haute Autorité*, maar zijn er dus drie instellingen: de Raad, de Commissie en het Parlement. Omdat de Eerste Pijler nog het meest uitgewerkt is houden ze zich daar het meest mee bezig. Voor wat betreft de Tweede en Derde Pijler: de rol

van de Commissie is op dit terrein beperkt en het Parlement heeft niet eens het recht op controle.

De Raad

Het hoogste orgaan is de Europese Raad van Staats- en Regeringsleiders en de Ministers van Buitenlandse Zaken. Deze Raad komt gemiddeld twee keer per jaar bijeen. Op deze Eurotop worden de grote lijnen van het beleid uitgezet, en wordt er over nieuwe verdragen onderhandeld. Verdragswijzigingen vereisen unanimititeit.

De Raad is ook een *wetgevend* orgaan. De minister, lid van de uitvoerende macht in eigen land, stapt in het vliegtuig en komt als lid van de wetgevende macht aan in Brussel. Deze bestuurlijke hermafroditen vergaderen achter gesloten deuren.

De besluitvorming wordt voorbereid door de COREPER (Comité des Représentants Permanents), een college van ambtenaren van de lidstaten. Als zij het onder elkaar eens zijn, komt het voorstel als A-puut op de Raadsagenda. Dat wil zeggen, dat de Raad er niet meer over discussieert maar meteen stemt.

Voor iedere stemming gelden verschillende regels. De Raad besluit *unaniem* over: Verdragswijzigingen, toelating van nieuwe lidstaten, fiscaal beleid, sociaal- en milieubeleid, en over de werkwijze van het Europees Parlement. Met een *eenvoudige meerderheid* (8 van de 15 lidstaten) beslist de Raad over haar werkopdrachten aan de Europese Commissie. Tot slot besluit ze met *gekwalificeerde meerderheid* (62 van de 87 stemmen) over de voltooiing van de binnenmarkt, veiligheid en gezondheid van werknemers en over de steunfondsen.

De Commissie

Dit is de enige echte supranationale instelling. Het is in zekere zin de opvolger van Monnet en Schuman's *Haute Autorité*. Zij heeft *wetgevende én uitvoerende* bevoegdheden. Iedere lidstaat heeft een com-

missaris, de grote hebben er twee. De commissarissen worden door de lidstaten benoemd. De Commissie voert bijvoorbeeld de onderhandelingen met aspirant-lidstaten en vertegenwoordigt de Unie bij onderhandelingen met derden (GATT).

Maar verreweg het belangrijkste kenmerk van de Commissie is haar *onafhankelijkheid*. Zij is aan niemand verantwoording verschuldigd. Zij stelt nieuwe wetgeving voor, waakt over de uitvoering van wetgeving, beheert beleid (vooral landbouw) en waakt erover dat de lidstaten zich aan afspraken houden. Jaarlijks stuurt ze bijvoorbeeld brieven aan de lidstaten over hun monetaire beleid. Deze *ongekozen* Commissie is de eigenlijke motor van de eenwording.

Het Parlement

Het Europees Parlement is sinds 1979 de direct gekozen volksvertegenwoordiging van de Europese burgers. Maar zijn bevoegdheden zijn beperkt. Dit Parlement vergadert eens in de maand plenair in Straatsburg. De commissie- en fractievergaderingen vinden in Brussel plaats. De administratie zetelt in Luxemburg.

De 626 leden van het Europees Parlement zijn in fracties georganiseerd. De grootste fracties zijn de *Socialistische Fractie* met meer dan 200 leden, de *Christendemocraten* met rond de 180, de conservatieve *Union pour Europe* met 56 en de *Liberalen* met rond de 50 leden.

Het parlement kan geen wets-initiatieven nemen. Het mag wel iets voorstellen, maar de Raad moet ermee akkoord gaan, wil de Commissie opdracht krijgen er een wet van te maken. Wat mag het Parlement dan eigenlijk wel?

De *toestemming* van het Europees Parlement is vereist bij: verdragswijzigingen, internationale verdragen, toetreding van nieuwe lidstaten en sommige uitgaven. Het is *mede-wetgever* als het gaat om milieu, onderwijs en vrijheid van vestiging van werknemers. Daarnaast mag het raadsvoorstellen *amenderen* bij: vervoer, gezondheidszorg en het beroepsonderwijs. Tot slot moet het Parlement *geraadpleegd* worden over concurrentiebeleid, landbouw en energie. De Commissie kan amendementen echter afwijzen.

Omdat haar bevoegdheden zo beperkt zijn moet het Europees Parlement voortdurend voor haar rechten vechten. Maar de strijdlust is beperkt. Slechts éénmaal heeft de Europese volksvertegenwoordiging een wetsvoorstel van de Commissie en de Raad afgekeurd. In 1995 sneuvelde de richtlijn over de patentering van biotechnologische uitvindingen in het Europees Parlement.

Sinds de Europese Gemeenschap van Kolen en Staal zijn de bevoegdheden van Brussel stukje bij beetje uitgebreid. Maar de methode is gebleven: 'verlicht despotisme'. Voor de Europese burger is nog steeds geen actieve rol weggelegd.

BARBARA HOHENER, WERKGROEP VOOR EEN DEMOCRATISCH EUROPA

grenzeloos

Het komende nummer van *Grenzeloos* staat boordevol informatie over Europa: 'Welk alternatief?': Rifondazione (Italië), Rood-Groene Eenheidslijst (Denemarken), bespreking *Tegenstemmen* (boek Jan Marijnissen, SP); SAP-Europacampagne; de actiedag van de Europese vakvereniging (EVV).

Voor in je agenda: 'Geen Europa van het kapitaal, maar democratisch en sociaal'. Landelijke conferentie van de SAP over de alternatieven van de SAP tegenover het huidige Europa. Zaterdag 1 maart, Trianon, Oudegracht 252, Utrecht. Aanvang: 12 uur (zaal open: 11.30). Entree: f 5. Graag van tevoren aanmelden.

Voor een gratis proefnummer van *Grenzeloos* en aanmelding: Socialistische Arbeiderspartij, St. Jacobsstr. 10-20, 1012 NC Amsterdam (020-6259272).

WBVA

Werklozen Belangen Vereniging Amsterdam

Voor afschaffing van de sollicitatieplicht
Voor verhoging van de uitkeringen.

Wij geven advies op ons spreekuur op donderdag van 10.00 uur tot 12.00 uur. Tevens ondersteunen we acties van en door werklozen.

De WBVA is een ongesubsidieerde vereniging. Wij zijn volledig aangewezen op bijdragen van leden en sympathisanten. Lid ben je al voor Fl. 25,- en door onderstaande bon in te vullen en op te sturen. Tevens staat ons gronummer open voor je donatie.

WERKLOZEN BELANGEN VERENIGING AMSTERDAM
Postbus 2419
1000 CK Amsterdam
Gronummer: 2146793

Voor meer informatie kun je bellen met 020 - 6181815
Je kunt ons ook bezoeken op het adres Da Costakade 148
1053 XC Amsterdam

Naam:
Straat:
Plaats:



Wie dicht het democratisch GAT?

De lopende onderhandelingen over een nieuw Verdrag van Amsterdam bepalen hoe democratisch de Unie van de toekomst zal zijn. In de huidige Europese Unie worden veel besluiten genomen in geheime onderonsjes van ministers en ambtenaren. Er is sprake van een democratisch tekort of gat. Waar zit dat gat? Is er kans dat het gedicht wordt?

De wijze waarop Europese wetten en besluiten tot stand komen is hopeloos ondoorzichtig. De wildgroei aan procedures is een gevolg van compromissen die de regeringen van de lidstaten bij opeenvolgende verdragswijzigingen hebben gesloten over de verdeling van bevoegdheden tussen de Europese instellingen. Op sommige

terreinen ligt alle macht bij de Raad van Ministers. Bij andere onderwerpen speelt de Europese Commissie een grote rol. De bevoegdheden van het Europees Parlement variëren per beleidsterrein, van medebeslissingsrecht (inclusief vetorecht) tot louter adviesrecht.

De meeste lidstaten zijn bereid te snoeien in het aantal besluitvormingsprocedures. Het Europees Parlement rekent daarbij op uitbreiding van zijn

medebeslissingsrecht. Een heldere en leesbare *Europese grondwet* zal het Verdrag van Amsterdam echter niet worden.

Openbaarheid

Openbaarheid van bestuur is in de EU verre van vanzelfsprekend. Zo is in Zweden inzage in regeringsdocumenten een grondwettelijk recht, terwijl dat in Frankrijk veeleer een gunst is. De EU zit daar tussen in. De Nederlandse regering bepleit opname van het recht op toegang tot bestuurlijke informatie in het Verdrag. Met enig succes: de ontwerp-verdragsteksten die door de vorige raadsvoorzitter, Ierland, zijn opgesteld, maken een wettelijke regeling van het inzage-recht mogelijk.

Voor een ander democratisch tekort is nog geen oplossing in zicht: de Raad van Ministers blijft het enige wetgevende orgaan in Europa dat wetten vaststelt achter gesloten deuren. Het *gemarchandeerd* der ministers kan het licht der openbaarheid kennelijk niet verdragen.

Nationale parlementen

Bij Europese besluiten waarover elke lidstaat vetorecht heeft, kunnen nationale parlementen in beginsel via hun ministers besluiten amenderen of blokkeren. In de praktijk blijkt dit moeilijk. Raadsdocumenten zijn vaak zeer laat beschikbaar. De interesse ervoor is - ook in de Tweede Kamer - matig. Vooral omdat met Europese onderwerpen nauwelijks te scoren valt. Bovendien wensen regeringen onderhandelingsruimte te houden, en zijn vooral kleine lidstaten beschroomd om met een veto de woede van hun EU-partners te riskeren. Dus komen ministers regelmatig terug van een Raadsvergadering met een compromis dat hun parlement maar matig bevalt. Dan is het meestal te laat.

Het nieuwe Verdrag zal nationale parlementen waarschijnlijk een termijn van vier weken garanderen voor het bestuderen van wetsvoorstellen. Dat is tenminste een stap vooruit.

Europees Parlement

Bij onderwerpen waarover de Raad bij meerderheid besluit, kunnen nationale

parlementen geheel buitenspel gezet worden. Het gebeurt regelmatig dat een Nederlandse minister, hoe goed ook geïnstrueerd door de Tweede Kamer, door collega-ministers overstemd wordt. In dit soort gevallen is een wetgevende en controlerende rol noodzakelijk om te zorgen dat de zeggenschap van gekozen volksvertegenwoordigers niet onder het democratisch minimum zakt. Helaas neemt de Raad op nogal wat terreinen meerderheidsbesluiten die ook het Europees Parlement niet kan tegenhouden. Hier zit het grootste democratisch gat. Te vrezen valt dat het nieuwe Verdrag dit gat zal vergroten. Bijna alle lidstaten willen vaker meerderheidsbesluitvorming toepassen. Bijvoorbeeld inzake migratie, drugsbestrijding en buitenlandse politiek. Voor de toekenning van bevoegdheden aan het Europees Parlement op deze terreinen bestaat veel minder enthousiasme. Er dreigt een *deparlementarisering* van de Europese politiek.

Referendum

De Nederlandse regering is traditioneel voorstander van democratisering van de EU. Een harde eis maakt het kabinet-Kok daar echter niet van. Zeker niet zolang het als Raadsvoorzitter de taak heeft consensus te smeden tussen de lidstaten over een nieuw Verdrag. Het pro-Europese Neder-

land zal niet snel dreigen met een veto; dat lijkt het exclusieve voorrecht van de Eurofobe regeringen in Europa.

Maar ook de Tweede Kamer kan, door *ratificatie* te weigeren, het nieuwe Verdrag tegenhouden, als het uit democratisch oogpunt tekortschiet. Het minste wat van de Haagse volksvertegenwoordigers verwacht mag worden is dat zij, alvorens een deel van hun wetgevende en controlerende taken in te leveren ten gunste van het Europese ministersconclaaf, te rade gaan bij de kiezers in wier naam ze deze taken uitoefenen. Een bindend referendum is vooralsnog niet mogelijk in Nederland. Maar niets belet de Kamer de regering te vragen om een *raadplegend referendum* over het nieuwe Verdrag.

Een heilzaam neveneffect van zo'n referendum is grotere betrokkenheid van burgers bij de Europese politiek. Dit kan uitgesproken anti-Europees of nationalistisch zijn, zo is in andere lidstaten gebleken. Politici hebben dan de taak de burgers te overtuigen van de voordelen van verdere Europese integratie. Kunnen zij aan het nieuwe Verdrag te weinig overtuigende argumenten ontlenen, dan kan dat Verdrag maar beter niet in werking treden.

RICHARD WOUTERS, WERKGROEP VOOR EEN DEMOCRATISCH EUROPA

De Eurotop van Onderop

kan nog veel ideeën gebruiken.

We zoeken bijvoorbeeld nog naar

culturele activiteiten zoals straat-

theater. Heb je zelf een voorstel

of een plan, dan is alle hulp wel-

kom. Neem hierover contact op

met het secretariaat van het plat-

form Naar een Ander Europa.

Telefoon: 020 - 4222712



Vereniging
Bijstandsbond
Amsterdam

020-6898806

spreekuur voor mensen met een uitkering: dinsdag, woensdag en donderdag van 11.00 uur tot 16.00 uur.

Wanneer u meer informatie wilt over het werk van de bijstandsbond kunt u onderstaande bon invullen en opsturen

naam:
straat:
plaats postcode:

Bon opsturen naar: V.B.A. Da Costakade 158 1053 XC Amsterdam. Giro:4554841

Europa: waarom wachten?

Zal de Europese Unie zich uitbreiden? Kunnen landen in Oost- en Midden-Europa zich straks ook aansluiten? De bereidheid daartoe lijkt op dit moment niet erg groot. De problemen met de EMU slokken alle aandacht op. Het Europa-project wil de problematiek van de uitbreiding van de EU weer op de politieke agenda krijgen.

De landen in Midden- en Oost-Europa kampen momenteel met

grote sociaal-economische problemen. De overgang van communisme naar markteconomie en van een totalitair regime naar een democratie valt zwaar. Ze hebben hun hoop deels gevestigd op steun uit West-Europa, en zouden zich daarom graag bij de EU aansluiten. Het 'Europa-project' wil daarvoor pleiten.

Het project is een gezamenlijk initiatief van het Interkerkelijk Vredesberaad IKV, het Platform Ge-

meentelijk Vredesbeleid, het Platform Ontwikkelingssamenwerking Midden- en Oost-Europa en Vrouwen voor Vrede en wordt mede ondersteund door het Werelddiakonaat van de hervormde en gereformeerde kerken.

In januari al ging het Europa-project van start. Scholen, kerken, gemeenten, vrouwengroepen en vredesgroepen die contacten onderhouden met partners in Midden- en Oost-Europa, zijn benaderd met een enquête over het Europa dat men wenst. Daarnaast is de bedoeling dat die organisaties zelf plaatselijke activiteiten op gaan zetten:

tentoonstellingen - in wijkcentrum, stadhuis of achterin de kerk - lezingen, culturele activiteiten...

Van 9 tot 12 juni kunnen de Nederlandse organisaties en hun partners in Midden- en Oost-Europa hun eigen activiteiten presenteren. Uiteindelijk moet dat alles leiden tot het hoogtepunt aan het slot: een internationale conferentie. Daar wordt geprobeerd de aanbevelingen en ideeën te bundelen. De resultaten worden aangeboden aan de politiek, die op de Eurotop in Amsterdam verzameld is, en de kerken, die van 23 tot 29 juni in het Oostenrijkse Graz de Tweede Europese

Oecumenische Assemblée houden.

De integratie Midden- en Oost-Europa laat nog op zich wachten, valt te vrezen. Mient-Jan Faber, een van de sprekers namens het Europa-project en Algemeen Secretaris van het IKV: "Waarom zouden wij wachten op de politiek terwijl we het zelf ook kunnen? Deze samenwerking is reeds een bijdrage aan integratie van Europa; een integratie van onderop in dit geval."

Een informatiepakket van het 'Europa-project' is aan te vragen bij: Europa Project, Postbus 85893, 2508 CN Den Haag. Telefoon: 070 - 3507100

Voor een vreedzaam Europa

Voor de herziening van het Verdrag van Maastricht tijdens de Eurotop in Amsterdam is er nog geen tekst betreffende buitenlands beleid en veiligheid bekend. Toch moet deze gelegenheid worden aangegrepen om een vreedzaam Europa te bewerkstelligen. Veiligheid in Europa is immers niet afhankelijk van militaire middelen, maar moet juist door vreedzame diplomatie bewerkstelligd worden.



Missile Anti-Carro Fanteria, een anti-tank raket getoont door Micael Leo van de Italiaanse Oto Melara groep (foto: Jan Bogaerts/HH)

Wat echter dreigt te gebeuren is de totstandkoming van een Europese buitenlandse politiek met een bijbehorende gepantsende vuist: een Europees leger. Als de Franse en Duitse strategen hun zin krijgen zal dit leger bestaan uit de beste onderdelen van de bestaande strijdkrachten, geschikt om snel militair in te grijpen buiten de grenzen van Europa.

Dat leger zal worden uitgerust door een oorlogsindustrie die ook wapens exporteert. Bovendien zal een plaats gevonden worden voor de krachtigste wapens die Europa ter beschikking heeft: de bestaande Franse en Britse kernwapens.

Het Platform Naar een Ander Europa wijst deze militarisering van het nieuwe Europa af. Daarom hebben een aantal vredesgroepen een werkgroep gevormd die tijdens en voor de Eurotop in juni een aantal activiteiten opzet voor een ander, vreedzaam Europa.

Het ziet er momenteel naar uit dat er in ieder geval activiteiten plaats zullen vinden rond thema's als de defensie-industrie en de export van wapens vanuit Europa en de mogelijke Europese kernmacht.

Rondom het eerste thema zal het Europees Netwerk tegen de Wapenhandel activiteiten ondernemen. Het ENAAT is een samenwerkingsverband van activisten en onderzoekers die actief zijn tegen de wapenhandel en de wapenindustrie. Een belangrijk gemeenschappelijk actiepunten betreft de totstandkoming van een Europese wetgeving aangaande de wapenexport. Aangezien dit zeker deel zal uitmaken van het

onderhandelingsproces van de EU lidstaten, wil het ENAAT druk uitoefenen op het politieke proces via de publieke opinie.

Ook het tweede thema, de gevaren verbonden aan een Europese nucleaire strijdmacht, vormt een speerpunt voor deze werkgroep. Hoewel de afspraken voor een gemeenschappelijk buitenland en defensiebeleid nog nauwelijks in de steigers staan, bestaat er al wel een sterke lobby die pleit voor een Europese kernwapenmacht. Die lobby is zowel te vinden in de West-Europese Unie als in het Europees Parlement.

Tijdens de Eurotop en in de aanloop daarna zal de werkgroep 'Vreedzaam Europa' de aandacht gevestigd op deze lobbies en de manier waarop via omwegen gestreefd wordt naar een Europese

kernmacht. Een aantal internationale experts zullen op een alternatieve-conferentie tijdens de Eurotop van Onderop de aandacht vestigen op deze ontwikkelingen. In Nederland heeft de Werkgroep Eurobom zichzelf als doel gesteld om de regering te bewegen en standpunt in te nemen in deze zaak.

Binnenkort verschijnt er een folder als bijdrage aan het debat over een mogelijke Europese kernmacht. In deze folder zit een protestkaart die verstuurd kan worden aan de minister-president en voorzitter van de Europese Raad, Wim Kok.

WERKGROEP VOOR EEN VREEDZAAM EUROPA

(Meer informatie: gebruik de bon op pagina 12).

Solidariteit

- * Blad voor een strijdbare vakbeweging.
- * Sinds 1983 gemaakt en uitgebracht door leden van FNV-bonden.
- * Onafhankelijk; financieel en politiek.

Werkend binnen bonden komt Solidariteit op voor een strijdbare, democratische en brede vakbeweging. Met kritische berichtgeving en actuele informatie over (internationale) ontwikkelingen en acties binnen bedrijven, instellingen en sectoren. Over de marginalisering van uitkeringsgerechtigden en migranten. Over de positie van vrouwen binnen en buiten de bonden en betaalde arbeid. Met analyses van management-strategieën en ziekmakende arbeid en discussies over alternatieven op weg naar een strijdbare vakbeweging.

Solidariteit organiseert minstens één maal per jaar een (lezers)conferentie en maandelijks een vakbondskafee in Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. Solidariteit vormt een landelijk netwerk van vakbondsactivisten en onderhoudt internationale contacten met verwante bladen en groepen.

Het blad verschijnt voor 35 gulden zes keer per jaar en telt 28 pagina's. Voor proefnummers en abonnementen: Van Swinden-dwarsstraat 99, 1093 XC Amsterdam, tel. 020-6946586.



Een klus te doen, maar geen vrijwilligers te vinden? Stichting VIA organiseert 'werk-kampen', projecten waar een internationale groep vrijwilligers 2 à 3 weken komt klussen: bouwen, slopen, natuurbeheerswerk, activiteiten organiseren. We deden dat al in natuurgebieden, AZC's, Wereldwinkels, Emmaushuizen, etc.

Geïnteresseerd in de mogelijkheden? Bel of schrijf VIA, Bastiaansestraat 56, 1054 SP Amsterdam, 020 - 6892760. E-mail: via@antenna.nl



Beslisadres : Hoogvlietstraat 29c
Postadres : Postbus 6128, 5600 HC Eindhoven
Tel.nr. : 040-2438796

Adviescentrum voor jongerenactiviteiten, scholing & vorming

Hulp nodig bij of vragen over het maken van een activiteitenwerkplan, een subsidieverzoek of bij de uitvoering van een activiteit of voor een scholingsprogramma voor jullie leden?

Wil je weten wat wij voor jou kunnen doen? Bel ons voor een afspraak. We zijn van maandag tot vrijdag (donderdag niet) tussen 10 en 17.00u te bereiken op tel.nr. 040-2438796

Het AJSV, voor jongerengroepen en instellingen en organisaties van en voor jongeren.

Het AJSV is onderdeel van de Stichting 'de Wijk Golf' Postbuis 7313166 - Kvkv. 5 93659

AMÉRICA



Tijdschrift over Latijns-Amerika en het Caribisch gebied nr. 243 is niet uit!

Verkiezingen in Nicaragua. Conferentie inheemse volkeren. Fra Fra sound. Salsa in het circus. Latino België.

losse nummers 7,95
jaarabonnement (6nrs.) 45,-
Domstraat 29, 3512 JA Utrecht,
tel. 030-2321112 giro:3134122
triv. stg. La Ventana, Utrecht

De Europese Gemeenschap heeft heel wat bijgedragen aan de economische zelfstandigheid van vrouwen. Vanaf 1975 zijn zes richtlijnen omtrent gelijke behandeling op de arbeidsmarkt en in de sociale zekerheid ingevoerd, die de afschaffing van discriminerende regels en praktijken in de lidstaten hebben bespoedigd. Met name het Europees Hof van Justitie heeft hierbij een verdienstelijke rol gespeeld, door allerlei vormen van *indirecte discriminatie* van vrouwen in de ban te doen. In Nederland moest vooral het kostwinnersbeginsel het ontgelden.

Sinds 1993 is het Verdrag van Maastricht van kracht en spreken we van de Europese Unie. Ondanks de invoering van het *Sociaal Protocol* heeft deze Unie op emancipatiegebied nog weinig klaargespeeld. Het elan bij de Raad van Ministers, het machtigste Europese orgaan, is verdwenen. Hun enige recente wapenfeit is een richtlijn die de lidstaten tot invoering van (onbetaald) ouderschapsverlof verplicht. Ook het Europees Hof kiest een behoudender lijn. De Luxemburgse rechters lijken geschrokken van



NEL VAN DIJK

Politieke cosmetica

hun eigen feminisme en de kritiek daarop van regeringen.

Zal het nieuwe Verdrag van Amsterdam nieuwe kansen scheppen? Het halve ontwerp-verdrag dat de Ieren aan het Nederlandse Voorzitterschap hebben nagelaten, wijdt veel mooie woorden aan de gelijke kansen voor mannen en vrouwen. De mogelijkheden voor wetgeving worden verruimd. De *positieve actie*, op losse schroeven gezet door het Hof, wordt gered. Vrij revolutionair is het voorgestelde anti-discriminatie-artikel. Dat zou voor het eerst Europese wetgeving tegen discriminatie van homoseksuelen, gehandicapten en ouderen mogelijk maken.

Groot minpunt van de Ierse voorstellen is dat ze het Europees Parlement buitenspel laten staan. Dat tast de democratische legitimatie van het Europese emancipatiebeleid aan. Bovendien: als het Europees Parlement wetsvoorstellen niet mag amenderen of verwerpen, kan de Raad van Ministers ze ongestraft uitkleden tot zelfs de meest onwillige lidstaten zich er geen buil aan kunnen vallen. Het is zaak de Nederlandse rege-

ring te houden aan haar inzet voor democratisering van de EU.

Ook de paarse manoeuvres inzake het door de Ieren voorgestelde Verdragshoofdstuk over werkgelegenheid verdienen kritische aandacht. In de race naar de eenheidsmunt hebben de lidstaten elkaar een collectieve afslankoefening opgelegd, die de nationale ruimte voor werkloosheidsbestrijding beperkt. Op straffe van verder verlies aan geloofwaardigheid, dient de EU haar verantwoordelijkheid te nemen voor maatregelen die banen scheppen - van arbeidstijdverkorting tot ecotax. Met name voor vrouwen is werk de sleutel tot economische zelfstandigheid.

Het kabinet-Kok loopt echter voorop bij het stellen van beperkende voorwaarden aan het Europese banenbeleid: geen extra bevoegdheden naar Brussel, geen gemorrel aan de EMU-criteria. Zo worden de Verdragsteksten over werk louter politieke cosmetica. Veel geblaat, weinig wol. De vrouwen en mannen die Europa in de kou laat staan zullen niet warm lopen voor zo'n Verdrag. **NEL VAN DIJK IS EUROPARLEMENTARIËR VOOR GROENLINKS**

duurzame wereld
ncdo

organiseert
i. s. m. het Liaison Comité voor
Ontwikkelingsorganisaties

**Publieksmanifestatie
ter afsluiting van
Europese Conferentie
over Conflictpreventie
vrijdag 28 februari
14.00 - 17.30 uur
RAI Amsterdam**

Bent u ook benieuwd naar wat de Europese Unie kan doen aan voorkoming van conflicten?
Kan humanitaire hulp onpartijdig blijven?
Wat is de rol van media in conflicten?
Internationale wapenhandel sta-in-de-weg voor
samenhangend Europees vredesbeleid?

met o.a. minister Pronk en zijn Ierse en Britse collega's, generaal A. Touré (ex-president Mali), mr. O. Abdallah (Global Coalition for Africa), Ms. Dirasse (UNIFEM) en S. Woods (Vredescommissie uit Liberia)



Meer informatie? NCDO, tel: 020 - 550 35 76
toegang gratis

020 - 6761773
Ravage

**PLEUR OP
TOP!**

Actieblad Ravage verschijnt tweewekelijks met nieuws en achtergronden over politiek & cultuur. Milieuactivisme, vluchtelingen hulp, huurstrijd, alternatieve economie, vredeswerk, antifascisme en meer.

**Doeners, denkers, dromers en
drammers opgelet!**

0 Ja, doe mij maar een proefabonnement, 3 nummers voor f 7,50
0 Onzin, doe maar meteen een abonnement, 24 nummers voor f 75,-
Stuur deze bon naar Ravage, Van Ostadestraat 233n, 1073 TN Amsterdam

Niet voor vrouwen



Verdrag van Amsterdam

In het huidige Europa ligt de nadruk op een economische ontwikkeling via de markt waarin uitsluitend aandacht is voor betaald werk. Vanuit vrouwen gezien is dit een zeer beperkte opvatting over werk en economie. Zo blijft zorgarbeid bijvoorbeeld volledig buiten beeld.

In de ontwerpen voor het Verdrag van Amsterdam gaat tot nu toe alle aandacht uit naar een beperkte vorm van economische integratie. Te betwijfelen valt of dit Europa in het belang van vrouwen is. Vrouwenrechten zijn binnen de Europese Unie niet eens formeel geregeld; zo is bijvoorbeeld gelijkheid tussen mannen en vrouwen als fundamenteel principe nergens vastgelegd.

Gevolgen van integratie

De Europese economische integratie heeft verregaande gevolgen voor vrouwen als het gaat om toegang tot betaald werk en sociale zekerheid. Vrouwen hebben steeds moeilijker toegang tot de arbeidsmarkt, juist omdat de economische ontwikkeling in de richting gaat van schaalvergroting, verhevigde concurrentie, meer ruimte voor multinationals en uitstoot van arbeid. Groepen die gediscrimineerd worden op die arbeidsmarkt, zoals vrouwen en alloctonen, zullen daarvoor nog moeilijker een betaalde baan kunnen krijgen. Dit op een moment waarop juist veel vrouwen gedwongen zullen worden, door ondermeer de afbraak van sociale zekerheid, om met betaald werk in hun onderhoud en dat van hun kinderen te voorzien. Vrouwen zijn al oververtegenwoordigd als het gaat om flexibel werk, uitzendwerk en thuiswerk: banen met vaak slechte arbeidsvoorwaarden, lage lonen en weinig zekerheid. De sectoren waarin veel vrouwen traditioneel betaald werken, zoals onderwijs of gezondheidszorg, zijn precies die sectoren waarin zwaar bezuinigd wordt.

Onder druk van de Europese convergentiecriteria wordt in alle Europese staten het sociale zekerheidsstelsel geminimaliseerd en geprivatiseerd; bezuinigingen zijn aan de orde van de dag. Vooral vrouwen zijn afhankelijk van die sociale zekerheid.

De Europese integratie leidt tot een veranderende rol van de nationale overheden. Aan de ene kant is zij zich aan het terugtrekken van de burger, dat is bijvoorbeeld te zien aan de bezuinigingen op de sociale zekerheid. Aan de andere kant vaardigt ze steeds meer maatregelen uit die de controle op de individuele burger verhogen. Denk hierbij aan zaken als sollicitatieplicht voor bijstandmoeders, de strenge controle op uitkeringsgerechtigden, of de identificatieplicht die vooral ook vluchtelingen vrouwen, zwarte- en migrantenvrouwen treft. Bestaande uitsluitingsmechanismen zoals racisme en seksisme worden hierdoor versterkt.

Vrouwen politiek genegeerd

Politiek gezien spelen de belangen van vrouwen nauwelijks een rol in de Europese Unie. Geen enkel parlement, laat staan het Europees parlement met haar beperkte invloed, vormt een werkelijke afspiegeling van de bevolking. Vrouwen, en met name alloctone vrouwen zijn nauwelijks vertegenwoordigd, terwijl er wel over ze wordt beslist. Vooral de heren in de Europese ministerraden en de Europese Commissie maken de dienst uit. Dat de belangen van vrouwen te weinig meetellen blijkt ook uit de onderwerpen die *niet* op de agenda staan voor de Eurotop in Amsterdam: seksueel geweld, zelfbeschikking over lichaam en seksualiteit, vrouwen in gewapende conflicten, asielrecht voor vluchtelingen-vrouwen...

Met de sociale, economische en politieke rechten van vrouwen in de Europese Unie is het somber gesteld. Het Europa dat nu vorm krijgt biedt geen enkele waarborg voor vrouwen. De vrouwengroep van het Platform voor een ander Europa wil zich inzetten voor een feministischer Europa.

GISELA DÜTTING EN ANNE VAN SCHAIK, WERKGROEP VROUWEN EN EUROPA

MARSEN tegen werkloosheid

Op zaterdag 14 juni verzamelen zich duizenden Europeanen in Amsterdam tijdens een grote manifestatie voor een sociaal Europa, zonder werkloosheid, slechte banen en uitsluiting. Het is het hoogtepunt van de Europese Marsen tegen Werkloosheid, Armoede en Sociale Uitsluiting. Al in april beginnen ze vanuit vrijwel alle landen van de Europese Unie te lopen, richting Amsterdam. We hadden een gesprek met twee initiatiefnemers, Christophe Aguiton van het Franse *Agir ensemble contre le Chômage* en Susan Dulfer van het Samenwerkingsverband Mensen zonder Betaald Werk, een van de deelnemende organisaties in de werkgroep 'Sociaal Europa'.

Hoe is het idee van de Europese Marsen geboren?

CHRISTOPHE: "Twee jaar geleden stelde een Britse werklozen-organisatie voor om tijdens de Amsterdamse Eurotop een grote mobilisatie voor een sociaal Europa te houden. Omwille van de *euro* en de economische convergentiecriteria wordt er overal in Europa draconisch bezuinigd. Het zijn de sociale uitgaven waarin het eerst gesneden wordt. De gevolgen zijn afschuwelijk: een hoge Europese werkloosheid, uitsluiting en armoede. Niet voor niets waren er de afgelopen jaren grote stakingen en andere acties in bijvoorbeeld Frankrijk en Duitsland tegen de gevolgen van het Verdrag van Maastricht. In 1994 werden in Frankrijk en Groot-Brittannië al marsen tegen de werkloosheid gehouden, en in 1995 en 1996 waren er marsen in Spanje en Italië. In Napels verzamelden zich toen 100.000 mensen voor de slotmanifestatie, vooral veel jongeren."

Wat hopen jullie te bereiken met de Europese Marsen?

CHRISTOPHE: "Op korte termijn moet een Sociaal Europa het recht erkennen op zaken als werk, een fatsoenlijk inkomen en een goede woning. Maar daar blijft het niet bij. Wat we willen is de trend omkeren. Niet minder en slechtere banen, maar juist een Europees beleid om goede ba-

nen te creëren. Dat kan door te investeren in bijvoorbeeld de gezondheidszorg, het onderwijs of milieu-projecten, maar dat kan ook door een radicale arbeidstijdverkorting op Europese schaal."

SUSAN: "De eisen staan in de *Verklaring van Florence* die de Europese initiatiefnemers van de marsen hebben aangenomen. Maar er zijn per land natuurlijk accentverschillen en soms ook andere voorstellen. Dat moet ook kunnen. Het belangrijkste lijkt me dat de Europese regeringsleiders uitspreken dat ze samen met alle betrokkenen om de tafel gaat zitten om oplossingen te vinden. Als ze het zonder ons doen, dan doen ze het over onze ruggen."

Wat moet ik me bij de marsen voorstellen?

CHRISTOPHE: "In Frankrijk organiseerden we in 1994 verschillende marsen naar Parijs. In iedere mars was een vaste kern van zo'n dertig mensen met een ongelooflijk goede conditie die het hele traject liepen. Dat gaan we nu ook doen, maar we proberen er voor te zorgen dat die kernen vanaf het begin multi-nationaal zijn. In iedere plaats die de mars aandeed sloten mensen zich aan voor een dag lopen, of een weekend. Zo kunnen we het echt groot maken en kan iedereen meedoen. Dagelijks liepen er toen zo'n zesduizend mensen mee. Overal waar we kwamen organiseerden we debatten en evenementen. We gingen bijvoorbeeld bezette huizen bezoeken of spraken op fabrieken met de mensen. Maar we organiseerden ook veel feesten. De Europese Marsen zullen nog groter worden, want vrijwel alle EU-landen doen mee."

SUSAN: "Denemarken, Zweden, Spanje, Italië, Frankrijk, Oostenrijk, Duitsland, Ierland, Engeland, België... In de verste uithoeken van Europa beginnen ze in april te lopen. Dan gaan ook de activiteiten in Nederland van start. We proberen nu de oprichting van zoveel mogelijk plaatselijke comités te stimuleren waarin baanlozen en werkenden samen activiteiten opzetten. Wat ze gaan doen hangt natuurlijk van hun eigen creati-



viteit af. Ik kan me persoonlijk voorstellen dat ze bijvoorbeeld in hun stad een mars langs de sociale dienst, het arbeidsbureau en andere overheidsgebouwen houden. En natuurlijk kunnen ze mensen vragen de Verklaring van Florence te ondertekenen. Er zijn volop actie-momenten in de aanloop tot de Amsterdamse Eurotop. Op 1 mei bijvoorbeeld, de dag van de arbeid. Of op 8 mei, wanneer de 8 mei-beweging aandacht vraagt voor armoede en uitsluiting..."

Susan, hoeveel mensen verwachten jullie dat er door Nederland gaan lopen, en hoe gaan jullie die opvangen?

SUSAN: "Ik droom van een enorm aantal mensen in Amsterdam. En daarna neem ik een lange vakantie. Dat heb ik dan wel verdiend, want de organisatie is een enorm karwei. We zijn nu de routes aan het uitstippelen. De Europese marsen komen vanuit alle

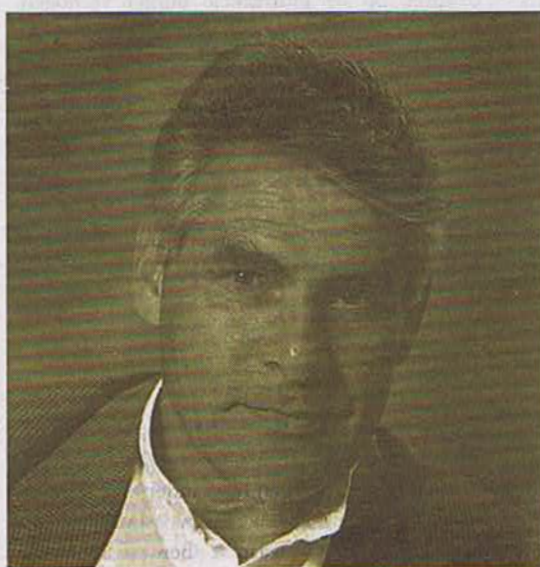
hoeken Nederland binnen. We proberen routes te laten lopen via Maastricht, Groningen - daar is de werkloosheid immers waanzinnig hoog - en via Tilburg, Nijmegen, Roosendaal-Rotterdam."

Komen er ook Nederlandse marsen?

SUSAN: "We zoeken nog plaatselijke organisaties die iets willen organiseren in de provincies Zeeland, Friesland en Overijssel, door de polder en in de kop van Noord-Holland. Alle marsen leiden naar Amsterdam. Op 14 juni houden we dan de grote Europese manifestatie. Naast de route moeten we ook allerlei praktische zaken regelen, onderdak voor de deelnemers bijvoorbeeld, en we zoeken nog vertalers. Wie helpt ons de Italiaanse spreker te vertalen als hij



Europese marsen
tegen werkloosheid



Johan Stekelenburg:
'Europa heeft een goed sociaal en werkgelegenheidsbeleid nodig'

Het Europese Verbond van Vakverenigingen (EVV) heeft opgeroepen tot een actiedag op 28 mei. Ze pleit voor de opname van sociale normen in het herziene Europese Verdrag. De Krant Naar een Ander Europa stelde Johan Stekelenburg, voorzitter van de Nederlandse vakbondsfederatie FNV, een aantal vragen.

Wat zijn precies de bezwaren van het EVV, op sociaal gebied, tegen het huidige Europa?

Bijna 20 miljoen inwoners van de Europese Unie staan buiten het arbeidsproces. Die situatie is sociaal onaanvaardbaar. Bovendien bedreigt het de Europese eenwording en vormt het een voedingsbodem voor racisme en vreemdelingenhaat. De gesprekken over Europa zijn doorspekt van EMU, criminaliteits- en drugsbeleid en de dulle-koecienciek-

te. Ik vind dat we dat breder moeten trekken. Als we er niet in slagen om in Europa meer te doen aan het scheppen van werkgelegenheid en bestrijding van werkloosheid, dan hoeft er maar een economische crisis te komen of we zijn alle winst op het gebied van de gezonder wordende overheidsfinanciën weer kwijt. Kortom, Europa wordt een reus op lemen voeten als de Europese instanties het werkgelegenheidsbeleid blijven wegwimpelen. Daarom vragen we daar op 28 mei als Europese vakbeweging aandacht voor.

Wat doet de FNV op 28 mei in Nederland?

We zijn samen met onze bonden en met de andere vakcentrales nog druk bezig om plannen te ontwikkelen. Voorlopig denken we aan een manifestatie bij het gebouw van De Nederlandsche Bank, waar twee weken later de Europese Top vergadert. Bovendien is De Nederlandsche Bank voor ons het symbool van de fixatie op het economische en monetair Europa. Daarom is een actie voor een derde poot onder Europa, een sociale en werkgelegenheidsbeleid, daar op zijn plaats. We zoeken daarnaast naar mogelijkheden om op diverse plaatsen in het land acties te organiseren.

Het EVV pleit voor sociale minimumnormen voor toelating van kandidaat-lidstaten en een werkgelegenheidsparagraaf in het nieuwe Europese Verdrag. Aan welke minimumnormen denkt u dan, en wat zou een werkgelegenheidsparagraaf concreet moeten vastleggen?

Van landen die willen toetreden mag je op zijn minst verwachten dat zij de mensenrechten eerbiedigen, democratisch

zijn en gelijke kansen bieden voor iedereen. In Nederland vinden wij het vanzelfsprekend dat je je mening mag geven dat er vrijheid van organisatie is en eerbiediging van bondsrechten. Het geval van Zuid-Korea toont aan dat landen zijn die daar volslagen lak aan hebben. Maar Oost-Europese landen of een land als Turkije hebben democratische traditie. Daar ligt een toetssteen voor toediening tot de Europese Unie.

In het nieuwe verdrag zien we graag geregeld dat een minimumniveau van werkgelegenheid wordt beschouwd als grondwettelijk principe van de Unie. Verder moeten er bepalingen in staan over procedures, doeleinden en instrumenten vastleggen om te scheppen.

Veel economen stellen momenteel dat de hele logica achter de huidige werksituatie tegengesteld is aan dergelijke sociale normen. Denkt u dat de voorstellen van het EVV overgenomen zullen worden tijdens de Eurotop, en hoe denkt u dat te bereiken?

Daar duide ik daarnet al op. De Europese vakbeweging ervaart overtuigd dat je het een niet los kunt zien van het andere. Economisch beleid is belangrijk. Monetair beleid is belangrijk. Dat bestrijden we niet. Maar wil je dat Europa op langere termijn tegen een stootje kan, dan heb je als derde poot een goed sociaal en werkgelegenheidsbeleid nodig. Heb genoeg vertrouwen in de Nederlandse en Europese politici om aan te nemen dat zij daar serieus over nadenken. stappen willen ondernemen. Onlangs is in Dublin een Werkgelegenheidscomité ingesteld. Dat is een belangrijk sign-

in Hilversum aankomt? Verder roepen we natuurlijk zoveel mogelijk organisaties en individuen op om mee te helpen met de voorbereidingen. Met de verklaring van Florence en een foldertje gaan we binnenkort aan de gang in vakbonden, organisaties van mensen zonder betaald werk, huurorganisaties enzovoorts."

Christophe, jij hebt meer een vakbondsachtergrond, terwijl Susan uit de werklozen-belangenbeweging komt. Hoe loopt zo'n samenwerking, en dan ook nog eens op Europese schaal?

CHRISTOPHE: "De samenwerking op Europees niveau is enorm belangrijk. De bazen en de regeringen zijn het met elkaar eens op dat niveau, maar de sociale beweging is daar bij achtergebleven. Sommige vakbondsectoren - bijvoorbeeld de spoorwegwerkers onlangs - hebben wel Europese demonstraties georganiseerd, maar er is tot nog toe niets gezamenlijks. Als wij ons niet samen op Europese schaal met algemene sociale eisen organiseren laten we ons de zaken dicteren. Natuurlijk zijn er verschillende nationale situaties en het is in het verleden vaak gebeurd dat werkenden en werklozen tegen elkaar uitgespeeld werden. Samenwerken is soms moeilijk, maar het is de enige manier. Tot nu toe loopt het redelijk goed."

SUSAN: "We hebben iedereen nodig. Niet alleen werklozen, maar juist ook mensen met een betaalde baan, vrouwen, migranten, jongeren... Werkloosheid bedreigt iedereen. De banen zijn onzeker geworden, er wordt gereorganiseerd, banen worden flexibel, arbeidsvoorwaarden worden slechter, mensen worden wegbezuinigd of in gesubsidieerde banen gedumpt. Het is meer dan ooit "vandaag ben ik werkloos - morgen jij". Daarom moeten we solidair zijn en opkomen voor goede en goedbetaalde banen. De vakbeweging en de werklozen-organisaties hebben elkaar als bondgenoot nodig."

CHRISTOPHE: "Werkloosheid, armoede, slechte banen en uitsluiting zijn simpelweg onaanvaardbaar. Willen we een rechtvaardig Europa, dan hebben we een brede sociale beweging nodig om dat af te dwingen. Als we ons nu niet laten horen, wordt er ook niet naar ons geluisterd."

[INTERVIEW BAREND DE VOOGD]

Nawoord redactie: de verklaring van Florence is op te vragen bij het secretariaat van het platform Naar een Ander Europa, tel. 020-4222712.

oede en sociale uitsluiting

Bedenk wel dat de werkgelegenheid in Europa twee jaar geleden nog helemaal niet op de politieke agenda stond. We hebben dus voortgang geboekt. Of dat genoeg zal zijn om tijdens de komende Eurotop spijkers met koppen te slaan, moeten we afwachten, maar met een Nederlandse voorzitter die weet hoe belangrijk het is om de dialoog met sociale partners te voeren, heb ik verwachtingen.

Kunnen we na 28 mei nog andere acties van het EVV of de FNV verwachten op dit gebied?

Dat sluit ik niet uit. De Eurotop in Amsterdam is altijd een tussenopname. Als er een volwaardig werkgelegenheidsparagraaf wordt opgenomen in het nieuwe verdrag, dan is er nog veel werk te verrichten. Het werkt nu eenmaal niet zo dat je roept 'er moet werkgelegenheid zijn' en dan zijn de zaken geregeld. Het EVV en de FNV zullen de beleidsmakers wat dat betreft kritisch blijven volgen en hun bijdrage blijven leveren in de sociale dialoog.

Hoe staat u tegenover de Europese Marsen tegen Werkloosheid, Armoede en Sociale Uitsluiting?

Het toont aan dat mensen overal in Europa zich betrokken voelen bij de strijd tegen werkloosheid en voor een sociale dimensie. Iedereen geeft daar op zijn eigen manier invulling aan. Wat telt is dat het even zo vele signalen zijn aan de leiders in Europa, dat dit onderwerp hun ten harte moet gaan.

INTERVIEW: BAREND DE VOOGD.

Laat ik met de deur in huis vallen. Ik ben een groot voorstander van Europese en internationale samenwerking. Meer en meer zal ons dagelijkse vakbondswerk worden beïnvloed door Europese en internationale ontwikkelingen. Als vakbeweging moeten we zelf keihard werken aan een ijzersterke positie op het Europese veld. Zo ver zijn we nog lang niet.

Bovendien hamert de vakbeweging al minstens tien jaar vrij krachteloos op hetzelfde aambeeld. Het sociale gezicht van Europa blijft ver achter bij het economische en monetaire gezicht. Het ontwerp van de euro-biljetten is al gereed, terwijl een gezamenlijk werkgelegenheidsbeleid nog ver uit beeld is! Daar komt nog bij dat de invloed van burgers op het Europese beleid minimaal is.

Het Europese parlement is het meest revolutionaire ter wereld, omdat het nauwelijks zeggenschap heeft. Het



Wie beslist? Tijdens de top van de Europese regeringsleiders in Dublin werden onlangs de ontwerpen van het toekomstige Europese geld, de euro, gepresenteerd. Als alles volgens plan verloopt gaan we er in 2002 mee betalen. De discussie in Nederland gaat alleen nog over de vraag of ze wel mooi genoeg zijn. Elders in Europa is dat wel anders.

Daar wordt al jarenlang heftig gediscussieerd over de voor- en nadelen van de euro. In verschillende landen is er een referendum gehouden, om de bevolking te horen over de vraag of het land wel mee moet doen aan de gemeenschappelijke Europese munt. Zo'n volksraadpleging zou er in Nederland ook moeten komen, want er zitten veel meer haken en ogen aan de euro dan de meeste mensen zich realiseren. En wat is er nou democratischer dan na een uitgebreide discussie iedereen over zo'n ingrijpende verandering mee te laten beslissen?

De invoering van de euro wordt meestal als een technische kwestie voorgesteld, die in ons aller belang is. Je hoeft straks immers geen geld meer te wisselen als je op vakantie gaat. Maar voor die euro wordt een flinke prijs betaald en daarover hoor je de regering niet. Landen die straks mee willen doen aan de euro moeten voldoen aan vijf eisen, die in 1991 zijn vastgelegd in het Verdrag van Maastricht. Het is veelzeggend dat deze zogenaamde 'convergentie-criteria' uitsluitend over geld gaan en niet over bijvoorbeeld de werkloosheid of het minimumloon. De belangrijkste eis betreft het financieringsstekort van de overheid, dat niet hoger mag zijn dan drie procent. Om aan die eis te kunnen voldoen is er de afgelopen jaren in alle landen van de Europese Unie (EU) flink bezuinigd, met name op de sociale en collectieve voorzieningen. In



MÁRIA VAN VEEN

Euro-waan

Verdrag van Maastricht biedt weliswaar mogelijkheden voor onderhandelingen tussen werkgevers en werknemers op het sociale terrein. Maar op deze onderhandelingen moet druk worden uitgeoefend, anders duren ze tergend lang en zijn de resultaten te vergelijken met slappe thee. Europa kampt met een torenhoge werkloosheid. Iedereen vindt dat hierin een gezamenlijke opdracht ligt. Maar de sociale mo-

lens malen langzamer dan de monetaire persen. Het sociaal-economisch beleid is ondergeschikt gemaakt aan het monetaire beleid. Er wordt veel haast gemaakt met het voldoen aan de criteria van de Europese Monetaire Unie (EMU). Met alle gevolgen van dien voor het niveau van de collectieve voorzieningen én de sociale zekerheid in de lidstaten. De 'EMU-waan' is groter dan het verantwoordelijkheidsbesef om Europa écht een sociaal smoel te geven. Zij die al kansen genoeg hadden zullen deze verder vergroten. Ten koste van de twaalf miljoen Europese burgers die aan de kant staan. En de vele miljoenen werknemers die ondanks betaald werk niet in staat zijn om een fatsoenlijk bestaan op te bouwen.

Het roer moet om, zodat miljoenen burgers zich weer thuis gaan voelen in Europa.

MÁRIA VAN VEEN IS LID VAN HET DAGELIJKS BESTUUR VAN DE VOEDINGSBOND FNV.

De prijs Wie beslist? van de EURO

veel Europese landen heeft dit tot grote sociale onrust geleid. Zo werd er in de laatste maanden van 1996 in Frankrijk, Griekenland en Spanje op grote schaal gestaakt en gedemonstreerd tegen bezuinigingen die 'nodig zijn' om aan de normen van Maastricht te voldoen.

Door al de bezuinigingen op onderwijs, gezondheidszorg, pensioenen, werkloosheidsuitkeringen en andere voorzieningen zijn de sociale verschillen overal in Europa toegenomen: grotere inkomensongelijkheid, sociale uitsluiting en desintegratie en meer armoede. Bovendien is de werkloosheid in de EU sterk toegenomen. Op dit moment zitten volgens de officiële (te lage) cijfers ruim achttien miljoen mensen zonder werk thuis. Dat is maar liefst 11 procent van de beroepsbevolking. Niemand verwacht dat het de komende tijd noemenswaardig zal dalen.

Oppermachtige bank

Met de euro komt er ook een Europese Centrale Bank (ECB). Aan deze nieuwe Europese instelling zullen de Nederlandse Bank en andere centrale banken een groot deel van hun bevoegdheden overdragen. De ECB wordt verantwoordelijk voor het monetaire beleid in Europa, dat wil zeggen, voor de vaststelling van de rentetarieven, de geldhoeveelheid en de koers van de euro. Bovendien gaat de ECB in de gaten houden of alle lidstaten zich ook na invoering van de euro wel aan de in Maastricht vastgelegde eisen blijven houden. De ECB wordt daarmee een van de machtigste instellingen binnen de Unie. Maar tegelijkertijd wordt de bank een onafhankelijke instelling waar regeringen noch parlementen directe invloed op uit kunnen oefenen.

Tijdens de Eurotop in Dublin werden de regeringsleiders het eens over het 'stabi-

liteitspact'. Hierin is vastgelegd dat landen die in de toekomst hun financieringsstekort tot boven de drie procent laten oplopen, een boete van miljarden guldens kunnen krijgen en zullen worden gedwongen zo snel mogelijk extra te bezuinigen. Van allerlei kanten is gewaarschuwd voor de negatieve uitwerking van dit pact op de groei en de werkgelegenheid. Het heeft immers tot gevolg dat landen die met economische tegenwind kampen straks geen stimuleringsbeleid meer kunnen voeren om de problemen het hoofd te bieden.

Een andere agenda

Het is de afgelopen jaren duidelijk geworden dat er voor de euro een hoge prijs betaald moet worden. Jarenlang is ons voorgehouden dat de Europese Unie een sociaal Europa zou worden, maar de realiteit is anders. De Unie ontwikkelt zich tot niet veel meer dan één grote afzetmarkt voor goederen en diensten, met als 'kroon' een gemeenschappelijke munt onder leiding van een ondemocratische Europese bank.

Maar er is een heel ander Europa nodig én mogelijk. Een Europa waarin prioriteit wordt gegeven aan het bereiken van volledige werkgelegenheid en aan het verminderen van de sociale ongelijkheid. Een Europa dat voor iedereen elementaire grondrechten als een baan, een inkomen, onderwijs, gezondheidszorg en huisvesting garandeert. Nu Nederland voorzitter van de Unie is en in juni tijdens de Eurotop in Amsterdam het Verdrag van Maastricht wordt herzien, is er een goede aanleiding voor een grondige herbezinning. Want er is alle reden om samen met sociale bewegingen uit andere lidstaten tegenover het Europa van Maastricht een werkelijk sociaal Europa op de agenda te zetten.

ROBERT WENT, WERKGROEP EURO

TOP Jongeren in Europa van de Toekomst

De Europese eenwording lijkt al beslist, ergens anders, door iemand anders. Begrijpelijk dus, dat de interesse voor Europese zaken onder jongeren gering blijft. Toch staat er veel op het spel.

In alle Europese landen wordt bezuinigd om te kunnen voldoen aan de convergentie-criteria van het Verdrag van Maastricht. De gevolgen - in Nederland bijvoorbeeld de kortingen in het onderwijs en de studiefinanciering - zijn nu al merkbaar. Door financiële drempels en stijgende studie-eisen, volgen minder jongeren hoger onderwijs. Kinderen uit minder draagkrachtige huishoudens betalen als eersten de rekening. Elders in Europa gaat het niet anders. Ook daar lijkt het hoger onderwijs alleen nog bestemd voor de elite. In verschillende landen gingen scholieren en studenten de straat op tegen de afbraak van hun onderwijs.

De hoge werkloosheid veroorzaakt jongeren tot een perspectiefloze toekomst of een uitgedeelde baan met dito inkomen. Terwijl werkenden steeds meer onder druk komen te staan, slaat de verveling onder jongeren in Europese steden toe; zonder werk, zonder voldoende geld, zonder een zinnige tijdsbesteding omdat jongerenvoorzieningen wegbezuinigd zijn. Uitzicht op verbetering is er niet...

De verworvenheden van de democratiseringsgolf van de jaren zestig en zeventig worden te-

ruggedraaid. Terwijl de rechten van jongeren onder vuur liggen, worden hun plichten sterker benadrukt. De inspraak van Nederlandse studenten op het universiteitsbestuur wordt beknot en het studietempo wordt verder opgevoerd. Ondertussen worden overal in Europa jongeren bestempeld tot luie, profiterende en drugsgebruikende kneusjes, die met een korting op beurs of uitkering tot werken moeten worden gedwongen.

Jongeren worden ook geconfronteerd met een Europees migratie- en vluchtelingenbeleid dat de groei van sympathieën voor racistische en neofascistische 'oplossingen' tot gevolg heeft. In de strijd hiertegen spelen jongeren een belangrijke rol. Een groot deel van de Europese jongeren is immers zelf uit het buitenland afkomstig.

Jongeren verzetten zich soms tegen de bezuinigingen, het moralisme en het racisme, maar leggen vaak de link met de EU-besluiten niet. Politici en regeringen zullen ze ook niet wijzer maken. Van jongeren die niet weten welke gevolgen dit Europa voor hen heeft, hoeven zij geen sterke protesten te vrezen.

De Jongerenbond, de socialistische jongerenorganisatie Rebel en het Adviesbureau voor Jongerenactiviteiten Scholing en Vorming (AJSV) vinden de Eurotop in Amsterdam een goed moment om onder jongeren de discussie aan te zwengelen.



Het hoogtepunt van onze activiteiten wordt een Europese jongerenconferentie als onderdeel van de Eurotop van Onderop. Om deze *Top van de Toekomst* voor te bereiden geven we tweemaandelijks het internationale tijdschrift VOLTA uit. Het verschijnt in het Nederlands, Engels en binnenkort in het Frans. In Nederland verschijnt er in mei bovendien een speciale Euro Jongerenkrant. De krant wordt onder meer verspreid op scholen.

In april is een weekend gepland voor jongeren die actief betrokken willen worden bij activiteiten voor een ander Europa. We kijken hoe we in Ne-

derland landelijke en plaatselijke activiteiten kunnen organiseren en stimuleren (zie de agenda op pagina 12). Een van de ideeën is om in navolging van de Marsen tegen Werkloosheid, Armoede en Sociale Uitsluiting, Jongerenmarsen rond hetzelfde motto te organiseren.

We hopen jongeren in heel Europa te bereiken en we willen de discussie over hun toekomstige Europa impulsen geven. Wat ons betreft mag de E(M)U de prullenbak in.

PATRICK VAN DER VOORT, COÖRDINATOR
JONGERENPROJECT TOP VAN DE TOEKOMST

DANIEL COHN-BENDIT

Een huiselijk, gewoon middel

Een van de grootste dilemma's waar de mensen voor staan die voor een nieuw beleid ten aanzien van drugs pleiten, is of je voor of tegen een gemeenschappelijk Europees drugsbeleid moet zijn.

Als activist voor het opheffen van het verbod op drugs en als overtuigd Europeaan, zou ik enthousiast moeten zijn over een gemeenschappelijk beleid. En toch, wie weet luidt zo'n Europese regelgeving wel de doodsclouche voor het Nederlandse model. Sterker, onder druk van Frankrijk, heeft de Europese Commissie de conclusies van de Eurotop niet afgewacht en wetten gemaakt die in de richting gaan van - het viel te verwachten - een extreem repressief en volkomen ondoorzichtig beleid. Een werkelijke Euro-



peese eenwording zou een sterkere rol voor het Europees Parlement mogelijk moeten maken. Dat liet - tot nog toe - een zekere open houding zien en meer kritische zin tegenover veiligheids-reflexen.

Het lijkt steeds duidelijker dat het verlaten van het verbods-systeem vanuit Europa moeten komen, of niet komt. Het is naïef om te geloven dat de Verenigde Staten, de belangrijkste voorstanders van deze politiek die aan de Verenigde Naties is opgelegd, een welgemeend *mea culpa* zal uitspreken.

Het is ook in Europa dat zich een grote beweging heeft ontwikkeld die probeert met drugsverstrekking bepleit. Die probeert hebben, daar waar ze werden doorgevoerd, een belangrijke verbetering opgeleverd van de gezondheidssituatie en de sociale omstandigheden van verslaafden. Ze hebben daarnaast bijgedragen aan het doorbreken van het dogma dat er geen middenweg zou bestaan tussen verslaving en geheelonthouding. Met andere woorden, de politici (nog niet allemaal, helaas) hebben kunnen constateren dat een gebruiker een normaal leven kan leiden. De volgende stap is te constateren dat de samenleving als geheel zonder enig probleem druggebruikers, of drugverslaafden, in haar midden kan tolereren.

Hasj is een huiselijk, gewoon middel. Het gebruik ervan is minder gevaarlijk dan dat van alcohol en tabak. Wat echter absurd is, crimineel zelfs, is dat de productie, de verkoop en het gebruik ervan verboden is en gecriminaliseerd wordt. Wat betreft hard drugs, moeten we erkennen dat het verbod als belangrijkste effect heeft gehad dat de mafia's die het verhandelen er rijker van geworden zijn. Het heeft de ontwikkeling zonder weerga mogelijk gemaakt van georganiseerde criminaliteit en *last but not least* de marginalisatie van verslaafden voortgebracht. Een nieuwe politiek is onvermijdelijk.

DANIEL COHN-BENDIT IS OUD-STUDENTENLEIDER IN '68, EN VANDAAG EURO-PARLEMENTARIËR VOOR DE GROENEN.

Hier word je niet gemarteld om iets te tekenen.

Ik wil graag lid worden. De jaarlijkse bijdrage is f 52,50. Ben je jonger dan 19 dan betaal je f 17,50. Ik stuur deze bon in een envelop (postzegel hoeft niet, mag wel) naar: Amnesty International, Antwoordnummer 10840, 1000 RA Amsterdam. Bellen of faxen kan ook. Tel: 020-6264436, fax: 020-6240889.

Naam/Voorl.: _____ m/v
Adres: _____
Postcode: _____ Plaats: _____ DL40138
Geb. datum: _____

AMNESTY  WAAKT

Als wij uw handtekening nodig hebben zullen wij u niet intimideren, mishandelen of martelen. U bent volledig vrij te ondertekenen wat u wilt. Toch zijn er nog veel landen waar die keuze niet bestaat. Als u wilt helpen iedereen zijn vrijheid terug te geven bent u vrij de bon in te vullen en lid te worden van Amnesty International.

Het is idioot dat er geen accijns op kerosine zit en geen BTW op een vliegticket. Vliegen wordt gesubsidieerd. Samen met vele anderen is Milieudefensie een campagne gestart om dat te veranderen. Dan kom je terecht bij de Europese Unie. Zij vaardigt richtlijnen uit voor de hoogte van de accijns op minerale olieën en voor het heffen van BTW. 'Zij vaardigt richtlijnen uit', het is gemakkelijk gezegd. Maar niets is complexer dan de Europese besluitvorming. Ze is voor burgers en actiegroepen volstrekt ondoorzichtig. De vraag wie over de BTW en accijnzen beslist is slechts te beantwoorden met een rapport van zeven A4-tjes. Wat dat betekent? Iedereen kan zich achter elkaar verschuilen en er



WIJNAND DUUVENDAK

Vliegen

gebeurt niets.

Het is even idioot dat er geen Europees plan voor de luchtvaart bestaat. Europese luchtvaartpolitiek is: concurrentie. Dus beconcurreren vier luchthavens in een straal van ruim 500 kilometer elkaar op leven en dood: Amsterdam, Londen, Frankfurt en Parijs. Waarmee ze elkaar beconcurreren? Bijvoorbeeld met ruime openstelling

voor nachtvluchten, of extreem lage tarieven voor vrachtliegtuigen. De 'Concurrentieverhoudingen' vormen bij alle vier de luchthavens de belangrijkste reden om geen streng geluids-, veiligheids-, of luchtverontreinigingsbeleid te voeren. Waarom maakt de Europese Unie geen regels voor bijvoorbeeld vliegen in de nacht? Of het nu over milieubeleid of sociale politiek gaat, steeds vaker zullen we de Europese Unie op onze weg vinden. De kunst hoe we besluitvorming in de Europese Unie kunnen beïnvloeden, moeten we voor het grootste deel nog leren. Het Nederlands voorzitterschap is een mooie gelegenheid om daarmee te beginnen.

WIJNAND DUUVENDAK,
VERENIGING MILIEUDEFENSIE

Ecologische Unie?

Volgens het Verdrag van Maastricht streeft de Europese Unie naar duurzame groei. In de praktijk staan de groei van de economie en het totstandbrengen van een vrije markt voorop. Ondanks de mooie woorden in beleidsstukken wordt het milieu beschouwd als een obstakel voor economische groei

Meer dan driekwart van de begroting van de EU gaat naar de landbouw- en structuurfondsen. Een groot deel van die miljarden wordt uitgegeven aan de bouw van snelwegen. Daarbij worden waardevolle natuurgebieden opgeofferd. De interne markt voor goederen heeft een geweldige toename in het wegtransport veroorzaakt. Overal in Europa slijben snelwegen dicht met vrachtauto's. De lage transportkosten leiden tot absurde vervoersstromen. Nederlandse garnalen worden in Polen of Marokko gepeld en leggen zo duizenden kilometers af. Even absurd is het dat Nederlandse varkens naar Parma gebracht worden, en na een verblijf van enige weken als *Parma-ham* de terugreis naar Nederland maken. Bij ongewijzigd beleid zal de uitstoot van het broeikasgas CO2 door het Europese wegvervoer tot het jaar 2010 met zestig procent toenemen. Op die manier gaan de landen van Europa pas echt op elkaar lijken en hebben de Lappen in Finland straks hetzelfde weer als in Napels...



Europese ecotax

Nederlandse politici roepen dat ze voor ecotax zijn, maar dat deze alleen in Europees verband kan worden ingevoerd. Hoewel de ecotax al sinds het begin van de jaren '90 op de agenda van de EU staat, is er tot nog toe niets van terechtgekomen. Omdat de onderhandelingen tussen de ministers - zoals altijd bij de EU - achter gesloten deuren plaatsvinden, is het onduidelijk wie de zaak tegenhoudt. De zeer goed georganiseerde Brusselse industriële lobby saboteert stelselmatig zelfs de gematigde voorstellen voor een ecologisch belastingstelsel.

Op andere gebieden verloopt de Europese samenwerking soepeler. Om de handel binnen de interne markt zoveel mogelijk te bevorderen, wil de EU in de komende tien jaar 800 miljard gulden investeren in duizenden kilometers nieuwe snelwegen, een Europees HST-netwerk en de uitbreiding van vliegvelden. Er komt dus meer van alles, zonder dat er een keuze wordt gemaakt voor milieuvriendelijk vervoer. In de EU zal het transport onbeperkt kunnen blijven groeien.

Om de bevolking lekker te maken, wordt het argument van de werkgelegenheid gebruikt. De Europese Commissie kan echter niet bewijzen dat de miljardeninvesteringen in snelwegen extra banen opleveren. De milieukosten van de infrastructuurplannen worden al helemaal niet meegerekend.

Biotechnologie

De Europese Commissie staart zich ook blind op de vermeende voordelen van biotechnologie voor de werkgelegenheid. In 1996 heeft de Europese Commissie tegen de wil van consumenten- en milieubeweging genetisch gemanipuleerde soja en maïs op de Europese markt toegelaten. Hoewel tijdens een Europese Milieuraad in juni 1996 veertien van de vijftien milieuministers tegen toelating van deze maïs stemden, heeft de Commissie onder druk van handelsbelangen toch toestemming gegeven om deze maïs op de Europese markt toe te laten. Het Europese beleid houdt wel rekening met bedrijven als Monsanto, Ciba-Geigy, Unilever en Nestlé, maar niet met het recht van de Europese consumenten op veilige en gezonde voeding.

Als de politieke wil aanwezig was, zou de EU met investeringen in milieuvriendelijke boerenbedrijven en het bevorderen van regionale voedselproductie de landbouw gemakkelijk milieuvriendelijk kunnen maken. Maar de EU subsidieert biotechnologie, zwaar milieubelastende intensieve akkerbouw en grootschalige bio-industrie. Het gehannes met de Britse *gekke koeien* trok veel aandacht. Niemand twijfelt er ondertussen meer aan dat de gezondheid van consumenten op het spel werd gezet om binnen EU verband geen ruzie met Engeland te krijgen. Maar ook de productieoverschotten die worden vernietigd, de vervuiling van grond- en oppervlaktewater door landbouwgif en nitraat, de doorgefokte varkens en melkvee-rassen; dit alles is tot EU-beleid te herleiden.

De grote Europese milieuorganisaties, waaronder Greenpeace en het Wereld Natuur Fonds zetten zich in voor een ecologisering van het Verdrag van Maastricht. Duurzame ontwikkeling moet een hoofddoel van de EU worden en in alle beleidsterreinen (transport, landbouw, energie, enz.) geïntegreerd worden. Maar de regeringsleiders hebben andere prioriteiten en zijn bang dat het opengooien van de andere hoofdstukken in het Verdrag de onderhandelingen zal bemoeilijken.

Het Platform Naar een Ander Europa vindt een Europese Ecologische Unie een levensvoorwaarde! In plaats van miljarden naar milieuvernietigende landbouw en snelwegen te sluisen kan de EU werkgelegenheid creëren door duurzame landbouw te bevorderen en te investeren in energiebesparing, openbaar vervoer, gezondheidszorg, onderwijs en stadsvernieuwing. Tijdens de Eurotop van Onderop zal de Werkgroep 'Ecologisch Europa' daarvoor een lans breken.

ERIK WESSELIUS EN OLIVIER HOEDERMAN, WERKGROEP ECOLOGISCH EUROPA.

EU en CONTROLE- MAATSCHAPPIJ

Tot nu toe is er erg weinig aandacht geweest aan één van de belangrijkste onderdelen van de EU: het interne veiligheidsbeleid. Als het aan de Werkgroep Tegen Controle ligt, komt hier spoedig verandering in.

Onder het interne veiligheidsbeleid valt een groot aantal zaken waartussen de samenhang niet altijd even duidelijk is. Zo kennen we de harmonisatie van het vluchtelingenbeleid dat weinig meer inhoudt dan dat men zich richt naar de slechtste regelingen in de lidstaten. Er wordt gewerkt aan de invoering en harmonisatie van een repressief drugsbeleid. Er komt een strengere controle aan de EU-buitengrenzen, ondermeer door de invoering van een Europees visum. Er wordt gewerkt aan informele en formele samenwerking tussen geheime diensten, zowel binnen lidstaten als met bijvoorbeeld de Turkse geheime dienst over de 'Koerdische kwestie'. De politie-samenwerking gaat steeds vaker over de grenzen heen, opsporings- en achtervolgingsbevoegdheden worden steeds verder uitgebreid. Het Schengen-akkoord met zijn niet-openbare bepalingen en de gevolgen van de invoering van het Schengen Informatie Systeem roept ook veel vragen op. Tenslotte verdient de invoering van een steeds verdergaande legitimatieplicht onze aandacht. Al deze onderwerpen hebben een paar

opvallende overeenkomsten. Ze worden door besloten commissies voorbereid, worden vaak op een *slik-of-stik* manier door de parlementen gejaagd en er bestaat geen enkele effectieve controle op de uitvoering.

De werkgroep tegen controle stelt zich niet tot doel alle paragrafen en verdragsteksten te bestuderen (voor zover ze al te achterhalen zijn...), maar tevens aandacht te besteden aan de steeds verdere bedreiging van de persoonlijke levenssfeer die deze ontwikkelingen met zich meebrengen. In een tijd waarin steeds meer staatstaken geprivatiseerd worden en bedrijven steeds meer informatie over burgers verzamelen en aan elkaar koppelen (bank- en Air Miles passen, verzekerings- en medische gegevens, in Engeland wordt zelfs al geëxperimenteerd met geautomatiseerde herkenning van (vermeende) winkeldieven) zal de werkgroep zich niet alleen met staatsorganen bezig kunnen houden.

Sociale diensten doen nu al vervelend als op je giro-afschriften is te zien dat je in een andere stad boodschappen hebt gedaan. Maar wat als je ziekenfonds de premie verhoogt omdat je de laatste maanden toch wel erg veel patat eet, of bij elk stations- en autobaanbezoekje je identiteitskaart passief op afstand wordt geregistreerd en tegelijk de echtheid daarvan door een foto van je iris wordt vergeleken? En wat als je niet zo'n kaart hebt?

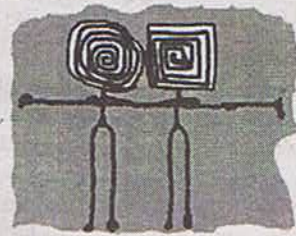
De werkgroep heeft ondermeer als doelstelling het verzamelen, uitwisselen en verspreiden van informatie. Bewustmaking van de bevolking over de gevolgen die deze ontwikkelingen hebben voor de rechten van mensen in Europa (en zij die hier naar toe willen vluchten). We proberen protest en verzet hier tegen te ontwikkelen, zowel voor, tijdens als na de Eurotop in Amsterdam. Er komen eisen voor een grondrecht op privacy voor iedereen. De werkgroep wil echter vooral de nadruk leggen op het organiseren van allerlei acties.

In februari wordt er al gestart met een massale inijkoperatie bij een vergadering van de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken in Noordwijk. Op ludieke wijze wordt de geheime besluitvorming binnen Europa aan de kaak gesteld. De komende maanden gaat de werkgroep meer van dit soort acties organiseren. Acties die duidelijk moeten maken dat we niet op dit Europa zitten te wachten.

WERKGROEP TEGEN CONTROLE

DE STAD IS NOG STEEDS VAN ONS

Blowen, denken, strijden,
niets doen, schrijven,
dansen, dromen, zieken
en veel aktie!

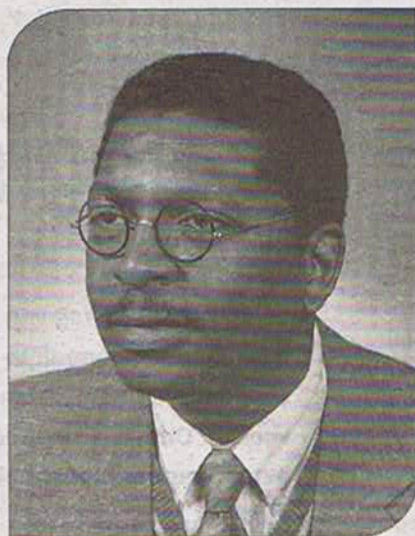


AUTONOOM CENTRUM: EEN ANDER EUROPA
bilderdijkstraat 165-f, 020-6126172, giro 6131418 St. Afval Amsterdam

Kort geleden werd in Portugal een Generaal Pardon afgekondigd. Tussen juni en december 1996 werden 'illegale' vluchtelingen massaal gelegaliseerd. Helaas is dat niet de algemene trend in Europa.

In Nederland en andere landen van de EU worden illegalen steeds verder gecriminaliseerd. Verschillende Europese overheden hebben door de jaren heen racistische en discriminerende wetten ingevoerd. Vluchtelingen worden minder makkelijk toegelaten, in de illegaliteit gestort, van sociale voorzieningen uitgesloten, opgespoord en terug gestuurd naar het land waaruit ze voor honger en onderdrukking wegvluchten. Het Akkoord van Schengen maakt van die onmenselijk praktijken een Europese regel.

Het zijn concessies aan racistische sentimenten en fascistische partijen. De jacht op de illegalen zal nooit de oplos-



JOSÉ MARIA PAOLA

Pak de problemen aan, niet de slachtoffers

sing zijn. Het pakt niet de problemen, maar de slachtoffers aan.

Ikzelf kwam vanuit mijn geboorteland Kaapverdië naar Nederland. In het begin van de jaren tachtig werd ik door

de politie opgepakt en het land uitgezet, gelukkig wist ik naderhand weer terug te komen. Omdat ik de angst voor ontdekking, de slechte levensomstandigheden en de vele andere problemen waar illegalen mee te maken hebben persoonlijk ken, ben ik sinds enkele jaren ambassadeur voor de illegalen namens de anti-racisme organisatie Nederland Bekent Kleur.

Een eengemaakt Europa zou moeten convergeren. Niet naar de strengste vreemdelingenwetgeving in de EU, zoals nu de trend is, maar naar het voorbeeld van Portugal. Een Europa zonder Schengen-akkoord, een Europa dat geen verschil maakt tussen migranten uit EU-landen en migranten van daarbuiten. Kortom: een grenzenloos Europa met een generaal pardon voor illegalen en vluchtelingen.

JOSÉ MARIA PAOLA IS AMBASSADEUR VAN NEDERLAND BEKENT KLEUR

“En er was geen Europees jaar tegen racisme 1997 plaats meer in de herberg...”

Het jaar 1997 is niet alleen het jaar waarin Nederland het voorzitterschap van Europese Unie op zich neemt. Het is door de Europese Commissie ook uitgeroepen tot het Europees jaar tegen Racisme.

De Europese bevolking is zeer divers van samenstelling. Zo zijn er pakweg 12 miljoen legaal in Europa verblijvende *derdelanders*, er zijn vluchtelingen, asielzoekers en illegaal in Europa verblijvende personen. Sommigen hebben geen legale status omdat zij niet overtuigend hebben kunnen bewijzen dat ze niet zonder gevaar naar hun vaderland terug kunnen keren, en sommigen omdat de sociaal-economische situatie in hun vaderland zo miserabel is dat ze hier proberen een beter bestaan op te bouwen.

Europa: als buitenstaander kom je er niet in

Alle Europese landen hebben verdragen ondertekend waarin het recht van het individu om in een ander land politiek asiel aan te vragen, onderkend wordt. De eisen zijn echter zo zwaar dat veel asielzoekers grote moeite hebben om aan te tonen dat zij voor asiel in aanmerking komen. De procedures duren lang. Er gaan maanden, vaak jaren, overheen voordat een asielzoeker uitsluit krijgt. Het wachten in opvangcentra, zonder te mogen werken, is voor velen een enorme aanslag op de mentale en fysieke gesteldheid.

Er zijn naast politieke, ook sociaal-economische vluchtelingen. Maar voor hen is er geen plaats in dit Europa. Dat is te gek, Europa mag haar grenzen niet afsluiten voor de rest van de wereld. Migratie is geen tijdelijk fenomeen, maar een eeuwenoud proces. Ontkenning van de voortgaande migratie naar Europa vanuit landen waar het politiek, economisch of sociaal gezien slechter is, brengt grotere problemen met zich mee dan erkenning van dit feit. Door erkenning komt er ruimte voor structurele oplossingen voor de problemen.

Als buitenstaander word je er geen burger

Mensen zullen altijd de weg naar Nederland weten te vinden zolang er in de horeca, de detailhandel en in de landbouw werkgevers zijn die ze voor weinig geld illegaal in dienst willen nemen. Strengere grenscontroles en een verscherping van het asielbeleid sorteren geen enkel effect. De maatschappelijke uitsluiting van illegaal in Nederland verblijvende personen is het afgelopen jaar weer sterker geworden. Sinds de Koppelingswet door de Tweede Kamer werd aangenomen zijn zaken als medische zorg en degelijke huisvesting voor hen niet langer toegankelijk. Uitgeprocedeerde asielzoekers zonder papieren die 'met onbekende bestemming' vertrekken, belanden in het illegalencircuit.

De stijging van het aantal uitzettingen is een ander groot probleem. Landen als So-

(vervolg op pagina 11 bovenaan)



Alstublieft: een prima rente èn rekening houden met

Wie spaart of belegt, verwacht een prima rendement. De 130.000 cliënten van de ASN Bank verwachten meer: ze willen dat hun geld eerlijk verdiend wordt. De Algemene Spaarbank voor Nederland geeft die zekerheid en biedt een rente die ten minste gelijk is aan die van de grote banken. We investeren bewust in projecten die gericht zijn op eerlijke handel met de Derde Wereld en steunen tal van organisaties op het gebied van ontwikkelingssamenwerking, zoals Novib, Solidaridad en de Wereldwinkels. Alle aandacht voor mens en dier, natuur en milieu, dat is de extra winst.

Kies uw ideale spaar- of beleggingsvorm bij de ASN Bank. Vraag vrijblijvend informatie over sparen en beleggen bij de ASN Bank, dan krijgt u daarbij gratis een Wereldwinkelkadobon t.w.v. f 5,-. En als u een rekening bij de ASN Bank opent, ontvangt u bovendien gratis nog zo'n bon t.w.v. f 15,-! Stuur daarom snel de onderstaande bon op, of bel van maandag t/m vrijdag tussen 8.30 en 17.00 uur gratis onze informatie- en advieslijn: 0800-0380. En doe meer met uw geld, want de ASN Bank spaart meer!



èn een mooie welkomstpremie

Ja, stuur mij meer informatie over duurzaam sparen en beleggen bij de ASN Bank*. Ik ontvang ter kennismaking gratis een Wereldwinkelkadobon t.w.v. f 5,-. Als ik een ASN-rekening open, ontvang ik bovendien gratis zo'n bon t.w.v. f 15,-.

- ASN-Milieusparen** kosteloos opnemen, hoge rente
- ASN-Depositosparen** vaste looptijd, nog hogere rente
- ASN-Aandelenfonds** dividend en belastingvoordeel

* Aankruisen wat u **VRIJBLIJVEND** wilt ontvangen.

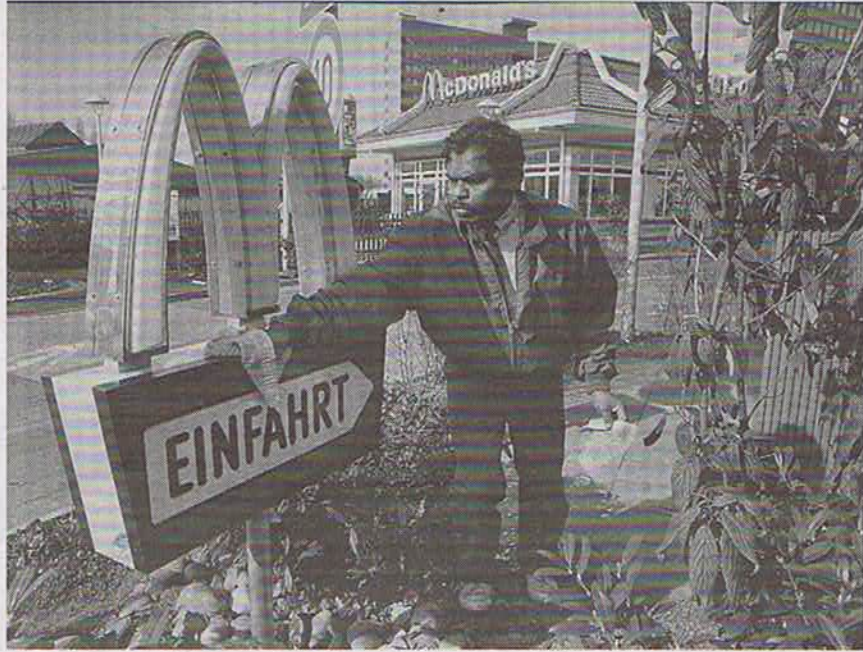
Naam _____ M/V
Adres _____
Postcode/Plaats _____
Telefoon _____ 791-11

In een ongefrankeerde envelop snel opsturen naar: ASN Bank, Antwoordnummer 1188, 2501 WB Den Haag. Faxen kan ook: 070-3617948. Of bel voor meer informatie (van maandag t/m vrijdag tussen 8.30 en 17.00 uur):



malië, Zaire en Iran worden op vage gronden veilig verklaard om vluchtelingen terug te kunnen sturen. De menselijkheid van het Europees toelatings-, uitzettings- en vluchtelingenbeleid moet ernstig in twijfel worden getrokken. Het Nederlandse 'verwijdercentrum' Ter Apel, waar uitgeprocedeerde asielzoekers achter gesloten deuren moeten wachten op uitzetting, doet denken aan een concentratiekamp

MacDonaldisering? (Frank Rogner/HH)



Als buitenstaander heb je er geen rechten

In het huidige Europa is een aantal fundamentele rechten en vrijheden van de mens vastgelegd. Je kunt als schending van deze rechten echter alleen bij het Europese Hof aanvechten als je de nationaliteit bezit van één van de Europese lidstaten. Een aantal van deze rechten geldt simpelweg niet voor migranten, de zogenaamde *derde-land-*

ders. Het gaat hier onder meer om: het recht op vrij verkeer en vervoer, het recht op diplomatieke of consulaire bescherming, het recht op gezinsvorming en gezinshereniging, het zelfstandig recht van migrantenvrouwen op verblijf na een echtscheiding en het recht op politieke participatie op nationaal en Europees niveau. Voor een volwaardige participatie van derde-landers binnen Europa is het noodzakelijk dat er gelijkheid op het terrein van burgerrechten en politieke rechten komt. Europa moet er niet alleen voor de oorspronkelijke Europeanen zijn, maar één Europa worden voor al haar inwoners. Gezamenlijk beslissen over de samenleving waarin we wonen, samen onze toekomst bepalen. Er mag geen Europa met eerste- en tweederangs burgers komen.

Als de rechten zijn vastgesteld, is het noodzakelijk dat er ook gebruik van kan worden gemaakt. Gelijk recht op huisvesting, onderwijs en werk, recht op organisatie en vrijheid van godsdienstbeoefening bestaan op papier, maar de praktijk is vaak anders. Het Europees jaar tegen racisme heeft de beste kans van slagen als we ervoor zorgen dat alle inwoners van Europa die rechten ook in de praktijk gaan krijgen. Alleen dan krijgen fascisme en racisme geen kans meer. **GRITTA NOTTELMAN, WERKGROEP ANTI-RACISME IN EUROPA**

Het huidige ontwikkelingsproces in veel landen wordt vaak in het licht geplaatst van de herdenking van het Columbus-jaar (1992) voor wat betreft Latijns-Amerika, en het Vasco da Gama jaar (1998) voor wat betreft Afrika en het Verre Oosten. Nadat de Europese wereld-hegemonie na de Tweede Wereldoorlog verdween, kwam als meest moderne vorm van de Westers-kapitalistische penetratie

de *American Dream* op. Ze werd op agressieve wijze verspreid via de media: *CocaColonisering* en *MacDonaldisering*. Waartoe zal dit proces leiden?

In het rapport *Global 2000* (in 1980 gepresenteerd aan de Amerikaanse president Carter) wordt geschetst hoe de verhoudingen tussen arm en rijk er in het jaar 2000 mogelijk uit zullen zien. Uit dit rapport blijkt dat ongeveer tien procent van de wereldbevolking



GERRIT HUIZER

Het jaar 2000

(levend in de Verenigde Staten en West-Europa) samen over ongeveer zestig procent van de wereldrijdommen beschikt. De tien procent in Japan en Oost-Europa gebruikt nog eens ongeveer twintig procent. De resterende twintig procent van de rijkdommen moet verdeeld worden onder tachtig procent van de wereldbevolking. Dit betekent dat in het jaar 2000 de gemiddelde West-Europeaan 24 maal zoveel gebruikt van wat Moeder Aarde opbrengt als de tachtig procent van zijn/haar medemensen in de zogenaamde Derde Wereld.

Inmiddels zijn veel cijfers uit 1980 achterhaald: het ziet er naar uit dat de verdeling van rijkdommen verder uit evenwicht zal raken. Die verdeling zal nog onrechtvaardiger worden naarmate zij die al veel hebben blijven 'groeien' ten koste van de talrijke minderbedeelden. Het *Human Development Report 1992* van de Verenigde Naties waarschuwt dat de afstand tussen arm en rijk de afgelopen dertig jaar verdubbeld is en dat deze trend zich voortzet. De stelling dat economische liberalisering, zoals het IMF en de Wereldbank die aan veel Derde Wereldlanden opgeleggen, tot spreiding van welvaart leidt wordt door deze feiten wel weerlegd.

De twee à drie procent jaarlijkse groei die West-Europa in de ban van de *American Dream* meent te moeten handhaven, zal de komende decennia de kloof met de Derde Wereld verder verdiepen. Met alle explosieve gevolgen van dien: interne conflicten en migraties, die ook het nog relatief rustige en veilige leven in Europa niet onaangestast laten.

Is het groeiende spirituele onbehagen in Europa - zelfs onder zakenmensen - een soort besef dat de huidige groei de 'volwassenheid' ver voorbij is? Dat ze die van teveel anderen in het Zuiden onmogelijk maakt? Wie denkt dat de huidige groei gewoon door kan gaan is een utopist van de meest naïeve soort. Heeft Europa nog de geestkracht om gezamenlijk een andere koers te zoeken die ook het Zuiden een eerlijke kans geeft?

GERRIT HUIZER, DERDE WERELD CENTRUM VAN DE KATHOLIEKE UNIVERSITEIT NIJMEGEN

De dichtbij-mijn-bed-show

De elites van Europa trokken ooit strepen, dwars door woestijnen, oerwouden en leefgebieden van volkeren, en noemden dat onschendbare grenzen.

Arm Zaire, Rwanda, Burundi, Koerdistan, Palestina en Irak.

Ze onderwezen de gekoloniseerde volkeren geschiedenis, taal, gebruiken en geloof van het 'moederland' en noemden dat ontwikkeling.

Arm Latijns-Amerika en Afrika.

De elites van Madrid, Londen, Rome, Amsterdam, Brussel, Berlijn, Lissabon en Parijs bouwden hun majestueuze steden met de opbrengsten uit de slavenhandel, de roof van grondstoffen, de goedkope arbeid en de ontrecting en vernietiging van andere culturen.

Arm Azië, Afrika en Latijns-Amerika.

De 'wildern' - geel-, rood- en zwartgekleurd - moesten dankbaar zijn voor de beschaving die Europa hen bracht en anders was er altijd nog de 'harde hand'.

Arm Murooa; arme Derde Wereld, want dat gebeurt nog steeds.

Soms vergisten de 'godenzonen' zich. Columbus ontdekte Amerika, dacht in India te zijn en daarom worden de eerste bewoners van Amerika nog steeds 'indianen' genoemd.

Leve Europa. Het vierde de 500-ste verjaardag van de ontdekking van Amerika als 'een ontmoeting tussen volkeren'.

Onafhankelijk werden ze, de kolonies. *Arme Derde Wereld, arme vluchtelingen en 'illegalen' hier.*

In de Europese hoofdsteden werd de huidige wereldorde samengesteld. De koek werd verdeeld in diplomatieke onderonsjes en door oorlogen. De uitkomst werd de Derde Wereld opgelegd als door God bepaalde 'natuurwetten'.

Helaas is het geen verleden tijd.

Het 'oude' continent heeft ook vandaag nog een zeer stevige vinger in de pap waar het gaat om het lot van de Derde

Wereld. Europa heeft prominente posities in de besturen van Wereldbank, IMF en Wereldhandelsorganisatie. De Europese Unie is in onderhandeling met Mexico over een handelsverdrag. Daarnaast staat de herziening van het Verdrag van Lomé op de agenda. Dit verdrag kent vroegere kolonies van Europese landen in Afrika, het Caraïbisch gebied en de Stille Oceaan een soort 'voorkeursbehandeling' toe.

En wat doet de EU voor het Zuiden?

De toekomst van de Derde Wereld wordt mede bepaald door het proces van Europese eenwording. Wordt het een neo-liberaal Europa, zoals de regeringsleiders dat voor ogen hebben, of gaan we werken aan een Europa dat rekenschap wil afleggen over haar verleden en de Derde Wereld echt de kans wil geven zich te ontwikkelen?

Tijdens de Eurotop van Onderop zal een dag gewijd worden aan het thema Europa en het Zuiden. De dag probeert antwoorden te vinden op vragen naar de samenhang tussen de Europese eenwording, het protectionistische landbouwbeleid van de meeste Europese landen, de handelsbelangen in het Zuiden en de ontwikkelingsmogelijkheden voor het Zuiden.

Betekent de Europese eenwording dat een oplossing van het schuldenprobleem van de Derde Wereld dichterbij komt, of is juist het tegendeel het geval? Wat zijn de consequenties voor duurzaamheid, mensenrechten en de positie van vrouwen? Antwoorden op deze vragen moeten niet alleen uit Europa komen. Wat zijn de opvattingen die in het Zuiden leven ten aanzien van de Europese eenwording? Biedt, in de ogen van politieke en sociale organisaties daar, de eenwording nieuwe economische en politieke perspectieven voor het Zuiden, of is het de zoveelste bedreiging van de beperkte ruimte die deze landen hebben om 'eigen' beleid te ma-

ken? En wat betekent de Europese eenwording voor de landen in het voormalige Oostblok die nog geen aansluiting op de wereldmarkt hebben gevonden?

In een regenboog aan werkgroepen, acties en bijdragen vanuit de Derde Wereldbeweging, worden straks op de 'Europa en het Zuiden'-dag tijdens de Eurotop van Onderop analyses, voorstellen en ervaringen uitgewisseld. Waarschijnlijk

wordt de dag besloten met een forum waarin aan bod komt hoe vanuit het Zuiden tegen het Europese Unie aangekeken wordt.

Discussie bijeenkomst

Al op 22 februari geeft de werkgroep Europa en het Zuiden het startschot. Op die zaterdag organiseert ze een werk- en discussiebijeenkomst. In plenaire zittingen en werkgroepen wordt dan geprobeerd een eerste inzicht te krijgen in de grote verbanden, de consequenties die de Europese eenwording heeft voor Derde Wereldorganisaties en de antwoorden die er al ontwikkeld zijn. Het belooft een informatieve bijeenkomst te worden. Aan het slot van de bijeenkomst moet er een eerste schetsmatige opzet van de 'Dag voor het Zuiden' tijdens de Eurotop van Onderop liggen.

Alle geïnteresseerden zijn van harte welkom op de bijeenkomst van 22 februari. Landen- en solidariteitsgroepen, grote en kleine ontwikkelingsorganisaties, milieu-organisaties met een Derde Wereldoriëntatie, medefinancieringsorganisaties, en maatschappelijke organisaties als kerken en vakbonden: samen kunnen we het terrein in kaart brengen. Samen kunnen we een krachtig pleidooi laten horen voor een ander, *solidair* Europa.

BAREND DE VOOGD EN WIM BALTUSSEN, INITIATIEFGROEP EUROPA EN HET ZUIDEN

HET ANDERE EUROPA

GROENLINKS
030 - 2399900

Acties evenementen

Februari

5-8 Seminar on European left alternatives to neo-liberalism

Met workshops en discussies over linkse politieke partijen, welvaartsstaat, arbeidsmarkt en werkgelegenheid. Informatie: Universiteit van Amsterdam, geschiedenisfaculteit. Telefoon: 020 - 5254465, e-mail: a.b.mitzan@let.uva.nl

6 Massale inlijkkoperatie bij de EU

Op 5 en 6 februari is er een topoverleg tussen de EU ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie, waarbij ze het ondermeer zullen hebben over Europol, het verder dichttimmeren van de Europese grenzen voor vluchtelingen en een repressieve drugsbeleid. Op 6 februari is daarom een inlijkkoperatie gepland bij de EU.

Rendez-vous is om 13.00 uur in Noordwijk aan Zee, bij het Palace plein parkeerplaats, aan het zuidelijk uiteinde van de Boulevard Transmidellen. Discrete kaartverkoop in Amsterdam op de volgende lokaties: Vrankrijk (Spuistraat 216), Fort van Sjakoo (Jodenbreestraat 24) en Autonomo Centrum (Bilderdijkstraat 165 f).

15 Verschijning van een folder van Vrouwen voor Vrede en WILPF over het Europese veiligheidsbeleid en de kwestie van Europese kernwapens

Aan te vragen bij: Vrouwen Voor Vrede, telefoon: 033 - 4622755.

22 Werk- en discussiebijeenkomst van de werkgroep Europa en het Zuiden

In een plenaire bijeenkomst en in werkgroepen wordt geprobeerd een inzicht te krijgen in de grote verbanden en de consequenties die de Europese eenwording heeft voor de Derde Wereld. Plaats: Zaal Zeezicht, Nobelstraat 1 te Utrecht. Aanvang: 12.00 uur. Inlichtingen en aanmeldingen bij het secretariaat van het Platform Naar een Ander Europa.

22 en 23 Bijeenkomst in Brussel over de Europese Marsen tegen Werkloosheid, Armoede en Sociale Uitsluiting. Deelname is voornamelijk bedoeld voor mensen die willen meelopen met de marsen. Inlichtingen: bij het secretariaat van het Platform Naar een Ander Europa.

28 Europese conferentie over conflictpreventie

Georganiseerd door NCDO - duurzame wereld en NGO-Liaison Comité. Plaats: de RAI in Amsterdam. Aanvang 14.00 uur. Informatie: Anita van Wijnbergen, tel: 020 - 5503535 of Paul van Tongeren, tel 020 - 5503580.

Maart

1 'Geen Europa van het kapitaal, maar democratisch en sociaal'

Landelijke conferentie van de Socialistische Arbeiderspartij (SAP) over de alternatieven van de SAP tegenover het huidige Europa. Plaats: Trianon, Oudegracht 252. Toegang: f5,-. Zaal open: 11.30 uur. Informatie en opgave: SAP, telefoon: 020 - 6259272

1-3 Conferentie van the European Anti-Maastricht Movement (TEAM)

Conferentie in Kopenhagen over strategieën tegen het 'Europa van Maastricht'. Samenwerkingsverband van organisaties die tegen het Europa naar het model van Maastricht zijn. Informatie: ASEED, tel: 020 - 6682236.

9 Landelijke bijeenkomst van het Platform Naar een Ander Europa

Informatie bij het secretariaat van het Platform Naar een Ander Europa.

21 Debat over migranten- en vluchtelingenbeleid

Deelname van Minister Dijkstal (Binnenlandse Zaken), Hedy D'Ancona (Europarlement, PvdA), Vluchtelingenwerk Nederland en anderen. Plaats: De Balie in Amsterdam. Aanvang: 20.30 uur, kaarten bij de Balie of Nederland Bekent Kleur (NBK), telefoon: 020 - 6737575.

24-27 Culturele Eurotop

Organisatie: De Balie, Amsterdam
Debat van Amsterdamse intellectuelen met hun Europese counterparts over de toekomst van de burger in Europa.

27 Discussiedag over de Europese ecotax

In Amsterdam, (de Balie of Rode Hoed). Precieze plaats en andere informatie: Aktie Strohalm, telefoon: 030 - 2314314 of bij het secretariaat van het Platform Naar een Ander Europa.

29 Anti-racisme demonstratie in Amsterdam

Jaarlijkse anti-racisme demonstratie, ditmaal in het teken van de onnodig lange asielprocedures van vluchtelingen die Europa binnenkomen en de langdurige opsluiting in asielzoekerscentra. Start: 12.00 uur bij de Dokwerker, eindpunt (circa 13.00 uur) op het Beursplein. Informatie: Nederland Bekent Kleur (NBK), tel: 020 - 6737575

29 Beurs van Kleurrijk Nederland

In het kader van het Europees jaar tegen racisme organiseert Nederland Bekent Kleur de beurs van Kleurrijk Nederland. Met deelname van NGO's uit heel Europa. Grote beurs met meer dan 100 informatiestands, live-muziek, debatten, workshops en multi-culturele hapjes. Plaats: Beurs van Berlage te Amsterdam. Van 12.00 tot 22.00 uur. Toegang gratis. Informatie: Nederland Bekent Kleur (NBK), 020 - 6737575

31 Paasmars voor ontwapening en vrede

De jaarlijkse paasmars voor ontwapening en vrede vindt plaats bij de vliegtuigbasis Soesterberg. Soesterberg is de thuishaven voor 30 zware helikopters van de luchtmobiele brigade, een onderdeel van de snelle interventiemachten van de West-Europese Unie en de NAVO. Informatie: Werkgroep paasmars '97. Telefoon: 0512 - 352574/ 070 - 3658533

April

5 Euro-conferentie Jonge Socialisten

Plaats: Enschede. Informatie: 020 - 5512452

10-12 Jongerenweekend over Europa

Informatie: Adviesburo voor Jongerenactiviteiten, Scholing en Vorming (ASJV), telefoon: 040 - 2438796

14 Vertrek in Tanger (Marokko) en andere plaatsen in Europa van de Europese marsen tegen Werkloosheid, Armoede en Sociale Uitsluiting. Na deze dag kleine plaatselijke acties in heel Europa.

Informatie: bij het secretariaat van het Platform Naar een Ander Europa.

20 Hoorzitting over vreemdelingenbewaring en -detentie in Nederland

Plaats: de Balie in Amsterdam. Informatie: Autonomo Centrum, telefoon: 020 - 6126172

26 Landelijke Europa-dag van Vrouwen Voor Vrede

Informatie: VVV 020 - 6260548

Eind april Landelijke bijeenkomst platform naar een Ander Europa

Informatie: bij het secretariaat van het Platform Naar een Ander Europa.

Mei

1 1 mei-viering in Amsterdam

Jaarlijkse 1 mei-viering, ditmaal in het teken van Europa. Informatie: 020 - 6622374.

14-15 'Het Europa van de burgerlijke en sociale rechten' - Tweedaagse conferentie, georganiseerd door het Humanistisch Overleg Mensenrechten i.s.m. andere organisaties.

Plaats: De Melkweg in Amsterdam. Informatie: 030-2392133

20-22 Conferentie in Brussel over 'Appeal for full employment' van Ken Coates

Coates is europarlementariër voor de Engelse

Labour-party. De conferentie gaat over volledige werkgelegenheid in Europa.

Informatie: bij het secretariaat van het Platform Naar een Ander Europa.

28 Europese Actiedag van de Europese Vereniging van Vakbonden

In het kader van de werkgelegenheid in Europa, in alle grote steden in Nederland en het buitenland. Informatie: FNV voorlichting: 020 - 5816550

Juni

9 'Europa in opbouw'

Een internationale week met discussiebijeenkomsten over vrede en democratie in Europa. Organisatie: het Europa-project van het Interkerkelijk Vredesberaad, het Platform Gemeentelijk Vredesbeleid, het Platform Ontwikkelingssamenwerking Midden- en Oost-Europa en Vrouwen voor Vrede, met ondersteuning van het Wereldiakonaat van hervormde en gereformeerde kerken. Meer informatie: telefoon 070 - 3507100

13-15 juni 'Migranten in Europa'

Schaduwconferentie rond verschillende thema's: burgerschap en politieke participatie, sociale zekerheid, racisme en vreemdelingenbeleid, stedelijk leefklimaat, solidariteit tussen Noord en Zuid. Georganiseerd door het Migrantenforum Nederland in samenwerking met de Stichting Bevordering Maatschappelijke Participatie. Informatie: Peter van der Westeringh, telefoon: 023 - 5329650

12-17 juni Eurotop van Onderop

Tijdens de Eurotop van Onderop vinden - voor zover bekend - de volgende activiteiten plaats. Deze activiteiten zijn vrij toegankelijk voor iedereen, de locatie wordt zo snel mogelijk bekend gemaakt.

11-13 juni Europese jongerenconferentie

Informatie: Adviesburo voor Jongerenactiviteiten, Scholing en Vorming (ASJV), tel: 040 - 2438796

12 en 13 juni 'Speak out against racism'

Europese anti-racisme conferentie. Thema's zijn het Fort Europa, alledaags racisme en institutioneel racisme. Sprekers uit binnen- en buitenland. Plaats: Amsterdam. Toegang gratis. Organisatie: United. Telefoon: 020 - 6834778; e-mail: united@antenna.nl

14 juni Europese demonstratie

tegen Werkloosheid, Armoede en Sociale Uitsluiting in Amsterdam. Informatie: Samenwerkingsverband Mensen Zonder Betaald Werk, tel: 030-2314122

14 en 15 juni Internationale Europaconferentie

De Socialistische Partij organiseert een internationale conferentie met een aantal progressieve Europese partijen, bedoeld om alternatieven te bespreken voor het in de maak zijnde neo-liberale Europa.

Plaats: Beurs van Berlage te Amsterdam. Inlichtingen: Socialistische Partij, telefoon: 010 - 4673222

En verder... Internationaal Seminar over de Eurobom

Een panel van internationale deskundigen stelt de kwestie van de Europese atoombom aan de orde. Ook Europese politici worden uitgenodigd om hun mening te geven.

Organisatie: Werkgroep Eurobom in samenwerking met het Project on European Nuclear Non-Proliferation (PENN).

Informatie: Werkgroep Eurobom (Karel Koster): Esdoornstraat 14, 3551 AJ Utrecht. Telefoon: 030 - 2442122. Fax: 030 - 2441783 E-mail: amok@amok.antenna.nl

'Europa en het Zuiden' Aktiedag

Informatie: bij het secretariaat van het Platform Naar een Ander Europa.

... en talloze andere activiteiten.

16 en 17

Inter-Gouvernementele Conferentie (IGC)

'De' Eurotop bij De Nederlandse Bank in Amsterdam. Informatie: Ministerie van Buitenlandse Zaken, tel: 070 - 3486289

- Ik wil meer informatie over het Platform Naar een Ander Europa
- Ik wil een uitnodiging ontvangen voor de landelijke bijeenkomst van het Platform op 9 maart
- Ik onderschrijf de doelstellingen van het Platform
- Ik onderschrijf jullie doelstellingen, en wil jullie financieel ondersteunen. Ik zeg toe, stuur mij een accept-giro.
- Mijn organisatie wil zich aansluiten bij het Platform Naar een Ander Europa
- Ik kan tussen 12 en 17 juni logeeradressen bieden aan ... Europeanen die de Eurotop van Onderop komen bezoeken
- Ik wil meer informatie over / meewerken aan *) de Marsen tegen Werkloosheid, Armoede en Sociale Uitsluiting
- Ik wil meer informatie over / meewerken aan *) de werkgroep Vreedzaam Europa
- Ik wil meer informatie over / meewerken aan *) de werkgroep Vrouwen en Europa
- Ik wil meer informatie over / me opgeven voor *) het jongerenweekend over Europa in April
- Ik wil meer informatie over / meewerken aan *) de werkgroep Ecologisch Europa
- Ik wil meer informatie over / me opgeven voor *) de werk- en discussiebijeenkomst van de werkgroep Europa en het Zuiden op 22 februari.
- Ik wil meer informatie over / meewerken aan *) de werkgroep Anti-racisme in Europa
- Ik wil meer informatie over / meewerken aan *) de werkgroep Democratisch Europa
- Ik wil meer informatie over / meewerken aan *) de werkgroep Europa Controlemaatschappij
- Ik wil iets anders, nl:

Naam: Organisatie:
Adres: Adres:
Postcode en plaats: Postcode en plaats:
Telefoon: Telefoon:
E-mail: E-mail:
Fax: Fax:

*) = doorhalen wat niet van toepassing is

Stuur deze bon naar: Platform Naar een Ander Europa, Postbus 54, 1000 AB Amsterdam